

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

R E F E R A T

REPRESENTANTSKAPSMØTE

19. FEBRUAR 2009

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Talerliste	2
Åpning	3
Godkjenning av møteinnkalling	
Godkjenning av dagsorden	
Godkjenning av forretningsorden	
Valg av dirigent	
Tjenestedirektivet	5
Suppleringsvalg til Sekretariatet	6
Mellomoppgjøret 2009	6
Avslutning	28
Navneliste	29

TALERLISTE

Davidsen, Jan
 Felix, Hans O.
 Fiskvik, Kleiv
 Gulbrandsen, Jan Helge
 Hansen, Størk
 Leirvaag, John
 Lilleheie, Turid
 Myhre, Eldar
 Pedersen, Roy Anders
 Sande, Leif
 Sannæss, Thor

LOs REPRESENTANTSKAPSMØTE TIRSDAG 17. FEBRUAR 2009

Åpning

Rita Lekang:

I tradisjonens tro, kjære venner, skal vi starte med et kulturinnslag. I dag har vi invitert Marianne Krogness og Anders Rogg, godt kjent for alle oss som sitter her, fra Tramteaterets populære tv-serie "Pelle Parafins Bøljeband" fra begynnelsen av 80-tallet. Marianne har også siden blitt godt kjent som "Shell-dama" og har hatt flere roller i filmer, spilt revy og kabaret, og spilt inn egen cd. Anders Rogg er kjent som en dyktig pianist, artist, skuespiller og komponist, og har gitt ut egne cd'er og cd'er sammen med andre. Ekstra stas synes vi det er at Anders giftet seg med sin Yngvar, som den første i landet etter at den nye ekteskapsloven trådte i verk og vi gratulerer han med det. Jeg synes vi måtte nevne det, siden LO også har vært en av dem som har kjempet frem den nye ekteskapsloven. Så da tror jeg vi ønsker dem to velkommen. Scenen er deres.

Tusen takk, begge to!

Godkjenning av møteinnkalling

Roar Flåthen:

Da vil jeg gjerne få ønske vel møtt til Representantskapet. Det er det første representantskapet i kongressåret. Vi har på vanlig måte sendt ut forslag til dagsorden, forretningsorden og vi skal også under konstituering velge en møteleder. I tillegg har vi hatt en runde i Sekretariatet knyttet til at vi har fått en del oppfordringer om man kunne orientere i Repskapet om prosessen rundt Tjenestedirektivet. Det har vi funnet ut at vi vil gjøre før vi starter den ordinære dagsorden, hvis Representantskapet er enig i at vi gjør det. Er vi enige i det? Ja, det er vi.

Godkjenning av dagsorden

Er det noen som har bemerkninger til dagsorden? Kan vi godkjenne den? Det kan vi.

Godkjenning av forretningsorden

Så er det godkjenning av forretningsorden. Behøver jeg å lese den opp? Ingen som ber om det. Kan vi godkjenne den? Det kan vi.

"Forslag til forretningsorden er uforandret fra tidligere representantskapsmøter:

1. Møtets forhandlinger er åpne i den utstrekning Representantskapet ikke vedtar noe.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt fra innledningsforedrag, begrenses taletiden til 10 minutter første gang og 5 minutter andre gang.

Til forretningsorden gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de innregnede talere.

3. Forslag leveres skriftlig og skal være undertegnet med vedkommendes navn. Ingen nye forslag kan tas opp etter at strek er vedtatt. Forslag som ikke har tilknytning til den godkjente dagsorden, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemmingene samt vedtakene. Såfremt Representantskapet ikke forlanger protokollen opplest, gis Sekretariatet fullmakt til å godkjenne protokollen."

Valg av dirigent

Jeg vil foreslå at nestleder Geir Mosti leder møtet. Kan vi godkjenne det? Det kan vi.

Tjenestedirektivet

Når det gjelder prosessen rundt Tjenestedirektivet har det vært en veldig lang prosess, hvor Representantskapet også har hatt behandling av det. Det startet i 2004 ved det som den gang var Bolkensteinsdirektivet. Det er vel få saker som har hatt et så sterkt engasjement i hele europeisk fagbevegelse som det. Dere husker sikkert at vi 14. februar 2006 hadde en stor demonstrasjon rundt Tjenestedirektivet i europeisk fagbevegelse, hvor 50 000 tillitsvalgte deltok i Strasbourg og vi var også representert med ca 50 fra Norge.

Vi behandlet den første høringen knyttet til direktivet i vårt Representantskap 27. februar 2007 og jeg refererer det vedtaket, fordi det har selvsagt vært førende for vårt arbeid videre:

1. *LO krever at Regjeringen foretar en grundig konsekvensanalyse av hvilken virkning Tjenestedirektivet vil få i Norge med henblikk på arbeidsrettlig spørsmål og aktuelle tiltak mot sosial dumping samt mulighetene for å løse samfunnsmessige oppgaver gjennom offentlig sektor. LO forutsetter at Tjenestedirektivet sendes ut til ny og endelig høring etter at konsekvensanalysen er offentliggjort og før Regjeringen tar standpunkt til direktivet.*
2. *LO krever en forsterket innsats mot sosial dumping ut over de tiltak som er foreslått i Soria Moria-erklæringen og i Revidert Nasjonalbudsjett for 2006.*

Vi fikk etter det en konsekvensanalyse og vi fikk også høringen på konsekvensanalysen. Det er det Sekretariatet tok stilling til 13. oktober 2008. Vi har også fått handlingsplan 2 som nå er til politisk debatt når det gjelder sosial dumping, hvor alle de tingene som vi ikke fikk gjennomslag for i handlingsplan 1 i det store og hele ligger i handlingsplan 2. Altså det som Representantskapet ga klare signaler på.

13. oktober 2008 ga Sekretariatet et høringssvar med bakgrunn i konsekvensanalysen:

1. *At Tjenestedirektivet ikke er til hinder for tiltak som er igangsatt mot sosial dumping, samt at ytterligere tiltak som LO har krevd – herunder solidaransvar- blir iverksatt og kan gjennomføres.*
2. *At allmenngjøringsinstituttet kan videreføres og utvikles.*
3. *At nasjonal styringsrett over viktige samfunnsområder kan beholdes og at grunnleggende samfunnsoppgaver fortsatt kan løses gjennom offentlig sektor – herunder helse, sosiale tjenester, skole, transport og produksjon av elektrisk kraft.*
4. *At Tjenestedirektivet ikke berører nasjonale arbeidsrettslige spørsmål eller er til hinder for den norske modellen for trepartssamarbeid.*

Vi har nå fått en proposisjon fra Regjeringen, der det riktignok er dissenser, som dere vet, hvor Regjeringen har avgitt svar – altså en proposisjon som går til Stortinget og skal endelig behandles, hvor Regjeringen har avgitt svar på disse fire spørsmålene. Disse svarene har vi nå satt i gang en egen prosess på blant våre egne jurister, som har stor kompetanse på disse områdene, og vi har også engasjert ekstern bistand for å gjennomgå Regjeringens svar. Det er et signal på at dette tar vi alvorlig. Vi har en veldig nøye og grundig prosess, selv om det bare er i Norge denne prosessen går, for resten av Europa implementerer nå Tjenestedirektivet.

Når den jobben er gjort vil vi legge en rapport til Sekretariatet. Det kommer i løpet av noen uker, men vi er avhengig av å få gjort denne jobben ordentlig, sånn at vi får en grundig gjennomgang av det som er Regjeringens svar. I tillegg så husker dere at vi også sa at det var viktig for oss at dette ble nedfelt i et politisk dokument og at det også ble nasjonalforsamlingen som måtte tilslutte seg det som var Regjeringens syn på disse viktige spørsmålene. Og at EU ikke bestridte den norske regjeringens syn. Der har vi ikke fått noe svar. Det vil komme i forbindelse med behandlingen i EØS-komiteen. Sist jeg snakket med Jonas Gahr Støre om det, så sa han at de jobber også med EU for å få en erklæring fra EU i den sammenheng. Så det svaret er sånn sett ikke avgitt enda.

La meg avslutningsvis bruke to ord på at i debatten så har man selvsagt kommet med disse fire dommene som er gjort i EU-domstolen, som har skapt forvirring, usikkerhet og et veldig sterkt engasjement i hele europeisk fagbevegelse, og som er bekymringsfullt. Vi bruker nå mye tid både i Norden og i Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS) på dette. De har et like sterkt engasjement mot resultatet av disse fire dommene, som vi hadde blant annet opp mot Tjenestedirektivet. De fire dommene relaterer seg til dette såkalte Utstasjoneringsdirektivet som Norge vedtok og implementerte i 1999. Der har vi hatt en lang prosess i hele europeisk fagbevegelse om vi skulle kreve å åpne debatt om Utstasjoneringsdirektivet igjen. Det har vi nå vedtatt av vi skal.

Vi har fått tilbakemeldinger om at det skal settes ned et ekspertutvalg av EU-kommisjonen hvor DEFS får 5-6 representanter. Norden vil bli representert av svensk LO, som har "Vaxholm-saken" og har dette veldig på kroppen. Vi vil med stor sannsynlighet få en representasjon gjennom observator gjennom EFTA i dette ekspertutvalget. Det er det som nå er bekymringsfullt i denne debatten. Det vi bruker mye ressurser på er å se forholdet mellom disse dommene og Utstasjoneringsdirektivet som de relaterer seg til. Vi har "vunnet" første runde ved at de har sagt at de vil åpne for denne debatten ved å sette ned dette ekspertutvalget.

Jeg synes det er viktig at dere har med dere den orienteringen når vi skulle orientere om Tjenestedirektivet, for i debatten har disse tingene blitt litt koblet til hverandre. Det er som sagt en kortversjon av den prosessen. Vi gjennomgår disse svarene fra Regjeringen grundig, både internt og eksternt, og vi legger en rapport til Sekretariatet når den er klar.

Med det er orientering gitt og jeg overlater klubba til Geir Mosti. Takk!

Suppleringsvalg til Sekretariatet

Geir Mosti:

Takk for tilliten. Jeg må ta noen praktiske opplysninger før vi går videre. Jeg tenkte å kjøre det sånn at vi tar suppleringsvalget til Sekretariatet først og så går vi på mellomoppgjøret 2009, og da skal Roar holde innledning. Etter innledningen tar vi en pause på 20 minutter. De som ønsker å ta ordet, finner lapper på bordet der borte som de skriver nummer og navn, og likedan ligger det forslagsark der. Det er bare å ta fatt i det.

Da går vi på sak 2 "Suppleringsvalg til Sekretariatet". Der er det sånn at Arnfinn Bjerkestrand trakk seg som forbundsleder i Musikernes Fellesorganisasjon av helsemessige årsaker 12.02.09. Musikernes Fellesorganisasjons forbundsstyre avholdt møte 12.02.09 og har oppnevnt nestleder Renée Rasmussen som ny forbundsleder fra samme dato. Da er innstillingen at Renée Rasmussen velges som vararepresentant nr 7 til Sekretariatet. Jeg vil bare si at det i saksopplysningene er en feil. Det står: "Viser til LOs vedtekter § 8 Representantskapets myndighetsområde punkt 5". Det skal være punkt 6.

Kan Representantskapet godkjenne denne? Det kan Representantskapet.

Mellomoppgjøret 2009

Da er vi over på punkt 3 på dagsorden "Mellomoppgjøret 2009". Jeg gir ordet til LO-leder Roar Flåthen. Vær så god.

Roar Flåthen:

Takk for det. Det er vel få som hadde tenkt seg at vi skulle være i den situasjonen vi er i nå, når vi avsluttet hovedoppgjøret i fjor. Jeg tar utgangspunkt i finanskrisa, som det nå er definert, den internasjonale finanskrisa, og det betyr at norsk økonomi og sysselsettingssituasjonen i Norge har endret seg radikalt siden den gangen.

Fra at vi hadde en høy økonomisk vekt. I mange bransjer var det en rein økonomisk fest og en rekordhøy sysselsetting, og vi hadde behov for veldig mye arbeidskraft ut over det selv vi kunne stille opp med – altså arbeidsinnvandringen. Vi sa at vi hadde behov for alle sammen – om det var 100 000 eller 150 000, statistikken er for dårlig på det, men at det var 100 000 og oppover er vi ganske sikre på i den perioden. Det som alltid slår en når vi har hatt såne oppgangstider, for dette svinger fra år til år og i perioder. Vi hadde noen runder i begynnelsen av dette århundre. Vi hadde slutten av 80-tallet og begynnelsen av 90-tallet og vi kan gå tilbake i historien og se at vi har hatt situasjoner hvor ting endrer seg. Det som alltid og ikke minst denne gangen slår en er hvor raskt det snur. Det er nesten som du møter veggen. Det snur utrolig raskt. Selv de mest pessimistiske greide heller ikke å spå det.

Dette tror jeg på mange måter var en overraskelse. Dere vet at dette startet i finansnæringen internasjonalt. Vi hadde lenge sett at grådighetskulturen innenfor næringslivet internasjonalt. Vi hadde Enron i USA. Vi hadde ledelser som hadde blåst opp regnskaper, tatt ut store

utbytter, honorarer og så kom selve finanskrisa hvor hele banksystemet mer eller mindre kollapset, og som viste seg helt inn i Europa å være pill råttent.

Punkt nr 2, som også var en overraskelse som jeg mener vi må legge på hjertet videre, var den avhengigheten vi er i den globale økonomien. For det som startet i USA har spredd seg over hele verden, også i Norge, med forskjellige valører og forskjellige utgangspunkter.

Det er sånn sett et lite bakteppe i forhold til det vi nå står foran. Vi har i Norge en god økonomi. Vi har en solid økonomi. Vi har penger på bok. Men vi er en liten økonomi. Vi er et lite land og vi er også avhengig av det internasjonale samfunnet. Derfor går vi heller ikke fri. Det som kjennetegner Norge som utgangspunkt i dette, det er at vi har en økonomisk handlefrihet. Vi har penger på bok, andre land må låne penger nå for å finansiere krisepakkene. Vi kan altså bruke av våre egne penger. Det kan vi gjøre i ganske stort monn fordi vi også har ført en politikk, i alle fall i denne stortingsperioden, hvor vi ikke har brukt det økonomiske handlingsrommet fullt ut – altså oljepengene – når det har vært god vekst i norsk økonomi, har vi ikke brukt hele handlingsrommet. Det gjør at vi nå kan fylle på. Nå kan vi altså bruke ganske så mye penger for å stimulere norsk økonomi. Det andre er at vi har en stor offentlig sektor og det virker stabiliserende, selv om arbeidsgiverne, NHO og de borgerlige er uenig i det. De har tatt til ordet for at man burde gjort det motsatte – å redusere bevilgninger til offentlig sektor. Det vil forsterke krisa. Det vil gjøre krisa mye verre, for det er det vi nettopp ser i de andre landene i Europa som er veldig dårlig stilt. De reduserer både i det private næringsliv og det offentlige. Virkningen blir mye, mye verre.

Og derfor mener jeg at vi har denne offentlige sektoren, som er velferdsprodusenten som gjør at vi har et likhetssamfunn, at vi kan videreføre det i denne sammenhengen er viktig. Fordi vi nettopp gjennom offentlige budsjetter stimulerer også det private næringslivet. 80-90 % av det som blir lagt inn – opp mot 50 milliarder kroner – det kommer tilbake til det private næringslivet. Det er bygg og anlegg, vei og jernbane, opprustning av skoler, virkemiddelapparatet, Innovasjon Norge, GieK, Enova osv – altså alt det vi nå gjør for å stimulere inn i denne situasjonen i Norge. Det skal vi også fremover rent politisk verne om, fordi de politiske motkreftene de vil ikke ha tiltak for sysselsetting, tiltak for å bevare velferden for de arbeidsledige. Nei, de vil ha store skattelettelser, som i hovedsak vil gå til kapitalinntektene og de som har mye fra før. Det er det som nå skiller norsk politikk. Dere ser jo at arbeidsgiversiden også ligger der. Da skal vi være glade for at vi nå har en rødgrønn regjering, som har lyttet på LO og som har lyttet på fagbevegelsen. Derfor er de tiltakene som Regjeringen har lagt til grunn veldig i tråd med det vi fra LO også har ment har vært riktig.

Wanja Lundby-Wedin, den svenske LO-lederen, sa på et SAMAK-møte, med de nordiske LOene og de nordiske sosialdemokratene, at "I Norge har dere det jo bra. Dere har jo ikke noen problemer" – i relasjon til de problemene de har i Sverige og andre plasser. Det har jeg hørt før. Men da må jeg replisere og si at det er like ille å bli arbeidsledig i Norge som i Sverige. Det er det det handler om. Det er de som er arbeidsledige, de som mister jobben, er i fare for å miste jobben eller blir permittert, det er de som rammes. Det er de som må bære byrdene. Det er de som kommer til å beholde jobben som får effekten av nedsatt rente og økt kjøpekraft. Det er ikke det som er problemet. Problemet er selvsagt alle de som nå mister jobben. Derfor er det så viktig at vi har en politikk som innretter seg etter det. Jeg må si at når jeg lytter på mine fagforeningskamerater i Europa, så er det stusselige greier. Det er stusselig fordi de ikke har den kommunikasjonen og den dialogen med Regjeringen. Det er stusselig fordi de ikke har den økonomiske ballasten som vi har i Norge. Og det kan være stusselig fordi de heller ikke har et politisk styresett, som tenker sånn som vi i fagbevegelsen tenker.

Så vil det være et spørsmål om vi gjør nok. Jeg tror, Helga, at det har verken Regjeringen svar på. Det har heller ikke LO svar på. Fordi vi ikke har sett enden på den internasjonale finanskrisa. Derfor må vi sørge for at vi har handlekraft også til å gjøre tiltak videre hvis det blir nødvendig. Og det er den dialogen vi skal fortsette med den rødgrønne regjeringen fremover mot våren og ut over i året.

Vi har allerede sagt at vi vil ha permitteringsreglene mere tilpasset enn det som allerede er gjort. De har gjort mye, men vi vil ha mer fleksibilitet og mulighet for rullerende permittering. Og vi vil se på det med å flytte 50 %-grensa for arbeid med trygd nedover, i alle fall minst til 40 %, for å få enda større fleksibilitet i dette viktige virkemiddelet. Det er et poeng at vi med den internasjonale finanskrisa at vi greier å holde flest mulig i arbeid. Kombinasjon av arbeid og trygd. For husk på at i dette bildet er det mange lokalsamfunn ute der, som er så avhengig av den eller de bedriftene som er der, at når det går dårlig der er det ikke sikkert at det bare er én i familien som blir rammet. Det kan bli mange.

Jeg regner med at dere er enig med meg i at det må være vår hovedoppgave å ha sterk fokus på de som tross alt rammes – de som blir permittert, de som blir arbeidsledige, de som mister jobben – gjennom også å ha gode arbeidsmarkedstiltak som stimulerer til omskolering, til kompetanseheving og til å kvalifisere til nye jobber så fort som mulig. Det må være vår hovedoppgave.

Så skal vi også være veldig opptatt av å følge nøye med at ikke arbeidsgivere i denne sammenhengen benytter denne internasjonale finanskrisa til å gjøre ting de hadde lyst til å gjøre før, men som de ikke fikk til. Omstillinger og nedbemanninger som egentlig ikke har noe med finanskrisa å gjøre i det hele tatt. Vi skal også være på vakt mot arbeidsgivere som da vil bruke denne til generelt til å senke lønnsnivået og lønns- og arbeidsvilkårene. Det er en oppgave som vi skal ta alvorlig.

Så derfor er "Arbeid til alle" LOs overordnede mål og jeg har registrert at også statsminister Jens Stoltenberg har sagt det samme. Det er også Regjeringens overordnede mål. Så gjenstår det at vi sammen fortsatt kan bli enige om hvilke tiltak som er nødvendig.

Det var en liten innledning til det mer traurige og selve skissa, og realitetene. Vi skal se noen plansjer. Det er sånn at det er en realitet i denne perioden – det er litt om situasjonen – så har det jo vært en enorm sysselsettingsvekst i Norge. Uten sammenligning for øvrig, så var den i Bondevik-perioden ikke veldig stor, og vi ser hva som har vært det normale. Poenget er at den tiden også er over – hvor vi nå har andre problemer – men utgangspunktet har vært veldig positivt. Vi har hatt noe av Europas laveste arbeidsledighet – og har det fortsatt. Vi er faktisk ikke over 3 % enda.

Vi må skryte litt av oss selv også, for det er alltid noen som prøver å skape inntrykk av at LOs lønnspolitikk ikke virker på forskjellige områder. Men når vi ser hvilken reallønnsvekst vi tross alt har hatt de senere årene, bare dette århundret, så har vi hatt en reallønnsvekst på 21 %. Da har vi ikke lagt på den vel halvannen prosenten som var en konsekvens av endringene i Ferieloven. Vi må ta med oss det, når vi går inn i denne situasjonen som vi nå gjør. Og det skal veldig mye til om ikke vi skal få en hyggelig kjøpekraftsøkning også i år, for oss som har arbeid. Så det er ikke det som sånn sett nå er den store problemstillingen.

Dette er tallene fra TBU – Teknisk Beregningsutvalg – de reelle tallene fra lønnsoppgjørene på hovedgruppene. Vi skal ta med oss at det er ikke alle gruppene som statistisk har den samme lønnsveksten. For vi ser på varehandelen, HSH-området 4,4 %. Vi vet at innenriksjøfart ikke kommer så godt ut. Vi vet at hotell og restaurant heller ikke kommer så godt ut. Det kan være mange årsaker til dette statistisk, blant annet så er det noen av disse områdene som har veldig høy turnover. I hotell og restaurant er det faktisk bare 50 % som jobber i bransjen i dag, som jobbet der i fjor. Det skiftes veldig mye og dette slår ut noe på statistikk. Men betegnende for i alle fall to av disse områdene, som ikke kommer så godt ut, er at det er lavlønnsområder. Det betyr at det i hovedbildet så ser det bra ut og det er stort sett i tråd med det vi diskuterte og ble enige om, med litt pluss. Det ble litt høyere tall, men ikke dramatisk.

Så er det den situasjonen, som også er en del av dette vi går inn i lønnsoppgjøret med, denne finanskrisa. Når Regjeringen fremmet forslag om å fryse bonuser og lederlønninger ganske tidlig, så var det helt i tråd med det LO også mente måtte være riktig. Når de da må ha hjelp, så er det også hjemmel for å kunne stille krav. Det var før disse tallene her ble kjent, og da var det veldig mange kritikere, ikke minst fra banknæringen selv. Vi så at det kom andre aktører på banen – eksempelvis Jens Ulltveit-Moe, som på mange måter er både hyggelig og kjekk fyr og har gjort mye bra for industrien. Han synes det var betimelig fordi disse banksjefene som hadde tatt til seg så bra som de hadde gjort, ikke bare i fjor antakelig, men hvis man hadde gått lenger tilbake så hadde de nok hyggelige lønnsutviklinger da, også. Så var det betimelig å ha en generell lønnsfrys. Da sa jeg, og det står jeg på, at det blir ikke aktuelt at våre lavlønne kvinnelederte yrker skal ha lønnsfrys i solidaritet med de som nå har grafset til seg gjennom mange år, og har altså et lønnstillegg bare i fjor på 28 %.

Det er alltid det som er utfordrende når vi diskuterer lønnsoppgjør, at vi ser at det stadig er noen som forsyner seg mer enn andre. Det er ikke noe tvil om når vi får statistikken fra industrien fra de store bedriftene, så kommer ikke det til å være noe stort annerledes. Det kommer også til å bli høye tall, sånn som det har vært før. Jeg mener at det som Regjeringen gjør nå og det de gjorde når det gjaldt egne bedrifter i forhold til endringene i aksjeloven at også generalforsamlingene også skulle interessere seg for lønningene til toppledelsen. Og at de satte helt klare regler for toppledelsen i sine egne bedrifter. Det har vært med å virke. For det vi ser nå er at det er ganske sannsynlig at den nye lederen i Hydro har langt annerledes lønnsvilkår enn den som trapper av, altså Eivind Reiten. I så måte tror jeg det er et godt eksempel, uten at det er noe synd på ham. Det tror jeg vi kan være enige om. Han har bra lønninger og bra ordninger, så det er ingen grunn til å synes synd på ham. Men det er kanskje mer i tråd med sånn det burde ha vært. Det kan hende vi synes det er vel høyt likevel, men det er i hvert fall en vesentlig forskjell, og det går den rette veien.

Så synes jeg denne finanskrisa har avdekket at lønssystemer og incentivsystemer på ledere og i hele den næringen har vært med på å skape denne situasjonen. For det har vært med på å selge produkter og være i markedet på en måte som gjør at de har selvforsterket dette. I Norge startet dette med Terra-kommunene og vi ser at det er mange i personmarkedet som har blitt tilbudt produkter som det sannsynligvis ikke er mulig å tjene penger på. Men de som har stukket av med honorarer og fortjenesten på dette er jo bankene og finansnæringen. Derfor har vi tatt til ordet for at vi vil ha en sterk regulering av dette. Vi vil ha en gjennomgang. Vi har fått lovnader nå, Helga, på at dere vil sette ned denne kommisjonen, som vi tok til ordet for i høst, nettopp for å ettergå finansnæringen i Norge, se på reguleringer og se på om disse lønssystemene som har vært i denne bransjen, er en medvirkende årsak. Det er ikke noe tvil om det. Vi vil også se på forholdet mellom de som selger og de som kjøper – ansvarsforholdet

for den som selger – og legge større beskyttelse på kunden, og at vi får en bedre kvalitetssikring på de produktene som skal selges i det norske markedet. Alt dette ligger inne i det vi har bedt om å få gjennomgang av. Og som denne finanskrisa så tydelig har avdekket et veldig behov for. Nå har vi altså fått gjennomslag for at de skal gjøre det i Norden. Nå har vi den samme diskusjonen også i EU. Nå er det faktisk hjemmel for å gjøre veldig mye av det vi har tatt til ordet for før når det gjelder å styre kapital og pengestrømmene internasjonalt, som det ikke har vært mulig å ha fått gjennomslag for. Nå prater alle om det. Nå har vi et vindu som er åpent for å diskutere disse tingene og det må vi i fagbevegelsen være pådrivere for, og sørge for at vi ikke bare gjør det hjemme i Norge, men at vi også gjør det ute.

Så er det noen som tar til ordet for at frontfagmodellen ikke fungerer, at det er det konkurranseutsatte næringslivet som på mange måter skal være med på å sette rammene. Det har alltid vært LOs politikk. Nå er det noen som har vært bekymret for at det nå er det offentlige som tar over styringen av lønnsdannelsen i Norge. Ja, de gjorde et godt oppgjør i fjor, men hvis dere går tilbake til 2007 så gjorde de et dårligere oppgjør enn privat sektor. Det som er viktig er å se trendene. Det er det vi nå kan dokumentere at det er en veldig lik lønnsdannelsene mellom hovedgruppene i Norge, og det betyr at svaret på det er at frontfagmodellene som sådan står seg, også i fortsettelsen. Så kan det være individuelle forskjeller og problemer innenfor de forskjellige gruppene som ikke fremkommer i den offentlige statistikken. Det har vi på dagsorden hvert eneste oppgjør, men det er annen diskusjon. Så frontfagmodellen gir parallellitet over tid.

Så går vi over på litt andre ting. Pensjon. AFP var viktig i 2008. Vi fikk til et resultat som fikk bra tilslutning hos medlemmene, vi hadde et bra stemmeantall. Vi hadde over 70 % i de store områdene som tilslutning. VI hadde et lavt lønnsoppgjør, som også var viktig for de gruppene. Og vi sa at vi også fikk gjennomført prinsippet i for eksempel kommunal sektor på garantiordninger og gjorde et viktig skritt videre på disse tingene. Så summen av alt var at oppgjøret i fjor var det beste på 10 år, hvis man ser statistisk på det. Utgangspunktet var veldig bra. Det som er i dette oppgjøret er at vi i privat sektor, i henhold til reguleringsbestemmelsen, det er lønn vi diskuterer.

Det andre er at vi i offentlig sektor – i stat og kommune – skal gjøre noe av det samme som vi gjorde i privat sektor i fjor. De har det i tillegg til at de også har en tjenestepensjon som er veldig knyttet til Folketrygden, til AFP. De skal altså løse både tilpasninger til den nye Folketrygden, AFP og tjenestepensjon. Vi har satt i gang det samme forberedelsesarbeidet der som vi gjorde i privat sektor. Men det er ikke noen grunn til å legge skjul på at det kommer til å bli den største utfordringen i dette oppgjøret. Derfor er det viktig at vi fra LOs side gir de som skal forhandle i forbundene, LO Stat, KS-området og kommunal sektor full støtte for at de også skal ha orden på sine tjenestepensjoner og AFP. Det er like viktig som det som skjedde i privat sektor, og det må løses i dette oppgjøret.

Så er det sånn at vi har en annen sak som vi jobber med, som ikke vil bli direkte berørt i tariffoppgjøret nå, men det er viktig å ha det med seg. Vi har fått i gang dette offentlige utvalget som skal se på bredere tjenestepensjoner og utvikling av tjenestepensjon i privat sektor. Det er også viktig. Det kommer også til være viktig i tariffisammenheng fremover, og den jobben pågår nå.

Så skal jeg avslutte med å si litt om det som nå står foran oss. Når vi har et representantskap er vi nødt til å nevne medlemsdebatten, Kongressen og at vi er i et valgår, at det er stortingsvalg. Det betyr at det er mange ting som kommer til å stå på spill dette året. Veldig

mange ting kommer til å være avgjørende på hvordan vi i fagbevegelsen, vi i LO greier å gjøre jobben. Greier å skape den politiske debatten ute på arbeidsplassene. Bruke Kongressen som det politiske verksted som en kongress er og sørge for å utfordre de politiske partiene på en måte som gjør at vi får frem at det er et skille i norsk politikk. Det er vår utfordring. Da må vi tørre å snakke om at det er alternativer til denne rødgrønne regjeringen. Det er noen som sier at det skal vi ikke snakke om. Ja, hvis vi vil drive valgkamp for Siv Jensen og Erna Solberg, så må vi bare la være å snakke om det. Men jeg regner med at dere er enige med meg om at det er mye av det dette året kommer til å handle om frem til september. Nettopp å få frem at det er alternativer.

Derfor er debatten vår viktig. Min appell til dere ute nå er å få denne debatten også denne gangen til å bli suksess. Det ble den sist. Hvis vi får til det, så er det en viktig plattform både for debatten i Kongressen, men ikke minst det vi skal konfrontere de politiske partiene med etterpå og i forhold til stortingsvalget. Det lykkes vi ikke med hvis vi ikke får denne debatten ut på arbeidsplassene. Jeg mener at den er så enkelt utformet og man kan avgi svar på alle mulige elektroniske måter, til og med mobiltelefon. Og for dere som har datamaskin – i alle fall åpner dem – så kan dere også svare der. Dere kan selvfølgelig bruke Odd Christian og poste det, bruke postvesenet som er viktig for oss fordi vi har noen medlemmer der. Alle mulighetene ligger der, men det er viktig at dere er pådrivere ute nå for at vi får det til. Det er jo sånn at meningsmålingene har vært veldig positive for den rødgrønne regjeringen. Men vi bør ikke gå lenger tilbake enn til sommeren og høsten i fjor, hvor det var helt annerledes. Nå får denne regjeringen selvsagt en gevinst på at de har tatt tak i denne finanskrisa. De har tatt tak i sysselsettingssituasjonen. De gjør mange tiltak. Det er god dialog mellom fagbevegelsen og partiet. Det er viktig.

Jeg så et intervju med Siv Jensen hvor hun etterlyser større kampkraft fra fagbevegelsen – at vi ikke går i gatene med faner og flagg og protesterer fordi arbeidsledigheten øker. For det har vi gjort før. Det kommer vi sikkert til å gjøre senere. Men vi har ikke behov for det nå. Det er en del av styrken i det norske samfunnet som gjør at vi er mye bedre rustet enn de andre. Vi behøver ikke gjøre sånn som fagbevegelsen i Frankrike, vi. De må gå med faner og flagg i store demonstrasjoner gang på gang, nettopp bare for å komme i dialog med Regjeringen. Det kommer det til å skje mer og mer av i Europa. Mens vi kan benytte samarbeidet vi har med den rødgrønne regjeringen til å utpeise nødvendig politikk og tiltak, uten å gå i gatene med faner og flagg. Det er den store forskjellen. Det skjønner altså ikke Siv Jensen. Jeg er styggelig redd for at hadde hun sittet med regjeringsmakta, så hadde vi antakelig vært nødt til å gå med faner og flagg, for da hadde vi fått en helt annen politikk som hadde basert seg på skattelettelser og mer til de som har mye fra før, og mindre til både offentlig virksomhet og til sysselsetting, arbeid og velferd. Men det er en diskusjon vi skal videreføre videre i året.

Det er viktig nå, Helga, at dere ikke tar lett på den politiske situasjonen, for det er langt igjen til valget. Dere er nødt til å levere helt frem til valgdagen i forhold til den situasjonen vi er i. Dere kan ikke slappe av et minutt, ikke en dag. Det er noen saker vi kommer til å få, som kommer til å være kompliserte. Jeg nevnte lokalsamfunnet. Vi har noen lokalsamfunn som allerede er hardt rammet. Høyanger er det. Fundo som har slitt i mange år, fikk finanskrisa midt i trynet. Hele bilindustrien ute har kollapset. Alle leverandørbedrifter til bilindustrien sliter. De som sleit for finanskrisa sliter selvsagt mer når finanskrisa kommer. Det ser ganske svart ut i forhold til Fundo. Hva må vi gjøre da? Jo, da må vi få en dialog mellom lokale myndigheter, lokal fagbevegelse, sentral fagbevegelse og Regjeringen. Hva kan vi nå gjøre for sånne samfunn som Høyanger som bli spesielt hardt rammet? Da må vi jo se hva vi kan gjøre for omstilling, for å bygge opp kompetanse, for å skape nye arbeidsplasser og skape

fortsatt optimisme i lokalsamfunnet. Det fortjener Høyanger. Det fortjener også andre lokalsamfunn. Der skal vi også være en pådriver i fagbevegelsen. Jeg er sikker på at vi skal gjøre mye bra på det sammen med denne regjeringen, fordi det har vist seg at der vi får denne dialogen, så får vi også til vellykkede omstillinger. Det har vi veldig mange eksempler på rundt omkring i landet. Men det er klart – denne blir mye tøffere fordi vi har denne finanskrisa i tillegg, som gjør at utgangspunktet er mye verre.

Vi skal snakke mer om dette, ikke minst på Kongressen. Husk på at mye av det vi har fått til når det gjelder sosial dumping, reversering av Arbeidsmiljøloven, reversering av rettighetene for de arbeidsledige, satsing på kommunene, stimulere offentlige budsjetter for igjen å stimulere inn i det private næringsliv. Alt det som ligger i hele oppsummeringen som vi kommer til å gjøre på Kongressen. Husk på at det er veldig mange som er imot det som er gjort. Arbeidsgiverne er imot veldig mye av dette. De ønsker en mye større liberalisering av arbeidsmarkedet. De er imot mange av tiltakene mot sosial dumping. Og ikke minst det som ligger i handlingsplan 2. Fortsatt er handlingsprogrammet til FrP i hovedsak lik det som var før. De har kanskje prøvd å skrive det litt rundere. Men de skal fortsatt begrense streikeretten. De skal ha mye mer lokale forhandlinger på bekostning av sentrale oppgjør. Det som er hele kjernen i fagbevegelsens styrke er jo nettopp de sentrale oppgjørene. Det er da vi kjemper frem reformene. Det er da vi får gjennomslag. Det er da vi påvirker norsk politikk. Det er da privat og offentlig sektor er enige om hva vi skal gjøre og hvilke mål vi setter. Det er klart at det er helt bevisst at de vil svekke det. Så skal vi huske på at det har de støtte fra arbeidsgiverne på. Det har arbeidsgiverne ment lenge det. De vil fortsatt endre Arbeidsmiljøloven. De som tror at den kampen er ferdig, vil jo ta feil. Den som denne regjeringen reverserte ligger fortsatt i skuffen, klar til å tas opp igjen. Liberalisering av arbeidsmarkedet er det det handler om, hvis de kommer til makta.

Vi ser også i fortsettelsen at vi har problemer med sosial dumping. Vi hadde fagbevegelsen i Rogaland, Øystein og distriktskontoret sammen, som tok tak i ukrainske sykepleiere og helsearbeidere som viste seg å være tatt inn til Norge på helt uverdige og helt uakseptable vilkår på oppdrag for norske kommuner – av alle. De var i ferd med å bli sendt hjem uten fem øre i lomma, hvor vi vet at det er en – ja noen kaller det mafia, det er mulig det er det det er – som lever av å eksportere arbeidskraft til Europa og tar seg godt betalt. Disse skulle altså reise hjem uten fem øre i lomma og med en gjeld på mangfoldige tusen kroner som de ikke kunne gjøre opp. Heldigvis, Geir, så fikk vi dette raskt på bordet. Der har altså den nye etaten i politiet reagert, så de tok seg av dette etter henvendelse fra oss. Utsendelsen ble stoppet og saken behandles nå i politiet. Dette er enda et eksempel på at vi antakelig ikke kommer til å bli ferdig med sosial dumping. Det kommer til å dukke opp stadig nye tilfeller og nye områder. Dette er et godt eksempel på at det kommer også nå inn i helse- og omsorgssektoren. Det må vi slå tilbake.

Så har vi fått en ny sak. Teekay, et kanadisk rederi, som opererer på norsk sokkel offshore og som vil si opp 198 norske arbeidstakere for å erstatte med filippinske. Det har vi tatt tak i. Vi har ikke helt sett utfallet. Men det er også en viktig prinsippsak for oss, fordi får dette kanadiske rederiet mulighet til å gjøre det uten problemer, ja så vil det bare bli starten på en helt annen situasjon og utvikling innenfor offshorerederiene på norsk sokkel. Derfor har Regjeringen i dag sendt ut høring på arbeidstillatelse på norsk sokkel. Vi jobber sammen med Sjømannsforbundet og ser også på allmenngjøring på norsk sokkel, for å bruke det verktøyet. Vi føler at vi har god dialog med Regjeringen og de er også enige med oss i at dette må vi gjøre noe med. Dette må vi stoppe og vi tar tak i det fordi det er helt nødvendig. De norske sjøfolka skal vite at de har LO i ryggen på dette her.

Så får vi avslutte, sånn at vi kan gå tilbake til det som er tema i dag. Det er skissa som er lagt frem og da vil jeg på vegne av Sekretariatet legge frem LO-sekretariatets forslag til tariffpolitiske uttalelse for mellomoppgjøret i 2009. Jeg regner med at dere har fått den utdelt i dag. Da føler jeg at jeg har redegjort så langt for den, og da overlater jeg ordet til deg, Geir.

Geir Mosti:

Tusen takk, Roar. Da tar vi en pause til kl 11.25. De som ønsker å tegne seg, kan gjøre det nå.

Pause til kl 11.25.

Geir Mosti:

Det er 113 som har stemmerett her i salen. Første på talerlista er Turid Lilleheie, Sekretariatet og NTL. Vær så god.

Rep. 134 – Turid Lilleheie, Sekretariatet:

Kjære Roar, Representantskap og gjester!

Vi i NTL er selvsagt opptatt av lønn og lønnsoppgjør. Og vi er veldig glade for at du, Roar, ikke har gjort som Tore Eugen Kvalheim i YS og sagt at i år skal vi ha et nulloppgjør og at vi ikke trenger noe lønnsoppgjør. Det er vi glade for, Roar. Vi er også veldig glade for at du skjønner at det vil bli en veldig usolidarisk handling å kreve skattelette og ikke lønnsoppgjør.

Vi i NTL er opptatt av lønn og likelønn, og vi er opptatt av lavlønn. Det som jeg har lyst til å nevne nå allikevel, det er det som du også nevnte, dette med våre forhandlinger i offentlig sektor, offentlig tjenestepensjon og AFP i offentlig sektor. Vi er fornøyd med de formuleringene som står i punkt 5, første avsnitt, om innretningen på dette. Men så er det sånn, Roar, at du er med i et regjeringsoppnevnt utvalg som har hovedansvaret for å legge premisser for dette oppgjøret som vi skal ha i offentlig sektor om pensjon og avtalefestet pensjon, som for oss er så viktig at vi har sikret oss streikerett.

Det som vi er opptatt av at vi blant annet må få til er at vi skal avslutning av pensjon på 66 % av sluttlønn. Det ble også vedtatt i Stortinget i stortingsforliket, men så vet jo vi, sånn som du, at disse regjeringsmedlemmene vi har nå også innimellom må passes på. Så det må vi sørge for at blir videreført. Vi er opptatt av at opptjeningstiden vår på 30 år skal ligge fast. Vi er opptatt av sluttprinsippet, altså at pensjonen skal beregnes med utgangspunkt i lønn på avgangstidpunktet. Og så er vi opptatt av en ting til når det gjelder vår AFP. Det er at vi sikrer oss rettighetene med utgangspunkt i Statens pensjonskasse ved fylte 65 år.

Så er vi sikker på Roar, at hvis du bruker halvparten av den gløden og engasjementet som du brukte fra talerstolen i dag i det regjeringsoppnevnte utvalget, hjelper oss med dette, så er det ingen som våger å motsi deg i noe som helst. Det vil da gi oss som skal forhandle til slutt et veldig flott utgangspunkt, sånn at vi sammen – du gjør din jobb først og så gjør vi vår jobb i forhandlingene – kan sende ut et anbefalt forslag til medlemmene våre, sånn at vi slipper å tenke på streik og streikeforberedelser i forbindelse med LO-kongressen.

Roar, vi har tillit til deg. Vi er sikker på at du vil gjøre jobben. Da har du også gjort jobben for oss. Og trenger du råd og veiledning i sluttfasen, så står vi selvsagt til disposisjon. Takk!

Geir Mosti:

Takk for det, Turid. Hvis jeg ikke sa det, så er det 10 stykker som har tegnet seg. Den neste er John Leirvaag, NTL. Vær så god, John. Etter han er det Jan Davidsen, Sekretariatet.

Rep. 90 – John Leirvaag, NTL:

Dirigent! Representantskapsmøte!

NTLs landsstyre diskuterte for et par uker siden det kommende lønnsoppgjøret. Som også forbundsleder Turid var innom, så er mellomoppgjøret avgjørende viktig for den fremtidige offentlige tjenestepensjonen. NTLs landsstyre står samlet bak kravet om en god AFP også for offentlig sektor. Det var stor enighet om et tydelig krav om at de offentlige tjenestepensjonsordningene i offentlig sektor skal være minst like god som i dag. Vi tar sterk avstand fra alle forsøk på å redusere våre medlemmers tjenestepensjonsrettigheter. Pensjon er den viktigste ansattegoden ved siden av lønn. I forslaget til uttalelse brukes formuleringen "de bærende prinsipper og ordninger i offentlige tjenestepensjoner skal ligge fast". Formuleringen er helt i tråd med det LO Stats representantskapsmøte vedtok i november i fjor og omfatter bruttogarantien, opptjeningstiden på 30 år – som Turid var inne på – og i tillegg uførepensjon, barnpensjon, ektefellepensjon og vartpensjoner. Det er det viktig for oss å få fastslått og jeg er derfor glad for den formuleringen som Sekretariatet har valgt.

Så er det også slik at tendensen med at gode ytelsesordninger blir erstattet av ordninger som er billigere og mer forutsigbare for bedriftene, og at den tendensen forutsetter. Det er også påpekt i nest siste avsnitt i punktet om pensjon i uttalelsen. Men, Representantskapsmøte, vi kan ikke akseptere økt usikkerhet for nivået på fremtidige pensjonsutbetalinger for våre medlemmer, slik tilfellet er ved overgang til innskuddsbaserte ordninger. Jeg fremmer derfor forslag om at siste setning i det avsnittet i uttalelsen endres med et tillegg som går på forutsigbarhet for de ansatte. Formuleringen blir da: "Vi ser en videreføring av tendensen til at gode ytelsesordninger blir erstattet av ordninger som er billigere og mer forutsigbare for bedriften, uten den innflytelse og forutsigbarhet for den ansatte som er ønskelig." Takk for oppmerksomheten!

Geir Mosti:

Takk for det, John. Da er det Jan Davidsen, Sekretariatet. Etter han er det Kleiv Fiskvik.

Rep. 126 – Jan Davidsen, Sekretariatet:

Takk for det! Dirigent! Kamerater!

Jeg får begynne med å takke deg, Roar, for en veldig bra innledning, som ikke bare gikk inn på det mandatet som Sekretariatet anbefaler at vi vedtar her i dag, men også det som ligger rundt rammene rundt dette oppgjøret, som på en måte er veldig begrenset i det som ligger i reforhandlingsklausulen, men likevel peker på det som har vært våre forutsetninger for den tariffpolitikken vi har ført de siste snart 20 årene for å være trygge på at vi kan være med på å legge til rette for verdiskapning. Vi kan være med på ikke minst å legge til rette for en god fordeling, og gjennom det sikre at vi klarer å videreføre den samfunnsmodellen som vi i disse dager særlig ser betydningen av.

Oppgjøret i 2008 var som vist her et godt oppgjør for mange, selv om det alltid er en del tariffområder man skulle ønske man kunne gjøre det bedre i. Når det gjelder kommunesektoren så er det en ting som jeg har lyst til å gjøre oppmerksom på. Det går på konsekvensene av at vi ikke har full kontroll med hele området, fordi selv det vertikale området nå er splittet opp og som gjør at vi ser at tendensene i forholdet mellom industriarbeideren og industrifunksjonæren begynner å få utglidninger, hvor lederskapet

begynner å ta av. Derfor vil også en viktig del av vårt arbeid i denne perioden være det å prøve å gjenvinne den kontrollen over hele den vertikale avtalen, slik at ikke vi kommer i en situasjon hvor det blir vanskelig å forsvare de kollektive ordningene fordi arbeidsgiverne selv sitter hjemme på kammerset og driver helt andre forhandlinger med andre rammer med seg selv. Og særlig fordi vi vet at dette området er under politisk styring og det er heller ikke hvem som helst som sitter med den politiske makten og har sittet med det relativt lenge.

Dette med pensjon er nok det som for alle våre medlemmer i offentlig sektor kommer til å være det aller, aller viktigste og største spørsmålet. Det tror jeg er nesten uavhengig om de økonomiske resultatene som ligger her hadde vært slik eller vært annerledes. Det er pensjon det kommer til å gå i. Dette med tryggheten for den tiden du ikke lenger kan være yrkesaktiv er sannsynligvis noe av det som du blir mer og mer bevisst på, jo nærmere opp til pensjonsalderen du kommer. Og særlig er det avgjørende når vi har fått en pensjonsreform som skal prøve å se dette i et 50-års perspektiv, hvor de viktigste drivkreftene i systemet egentlig kan stille spørsmål ved, hvis vi står foran en større arbeidsledighet. Hvis vi i tillegg ser det som står i avisen – at forskjellene øker og levealderen øker – så vet vi at vi har en del praktiske ting vi må ta fatt i ganske raskt. Men det jeg tenkte jeg skulle koble det mot er at for oss, særlig i kommunal sektor, er det en kamp vi sto overfor for noen år tilbake når man ønsket å ASifisere den største pensjonsordningen vår som var ca 250 milliarder kroner. Uten det samarbeidet vi hadde med LO om å stoppe den ASifiseringen, så er det ikke en gang sikkert vi hadde hatt denne situasjonen for å diskutere offentlig tjenestepensjon i dag, som vi nå egentlig har fordi vi vant frem i den kampen. Så kampen om pensjonsordningene våre tar mange rare hatter på seg på veien.

Men det som er viktig for oss videre er selvfølgelig at den pensjonsordningen som vi skal sitte igjen med når forhandlingene er ferdige, det må være en pensjonsordning som medlemmene våre kjenner seg igjen i. Som har i seg de elementene som de har betalt for i mange år, men ikke minst også har i seg de elementene som har vist seg å være hensiktsmessig. Det å sørge for at vi klarer i størst mulig grad å videreutvikle det som har med likeverdigheten å gjøre. Det at vi må sørge for at vi får en pensjonsordning og hvor lavlønte ikke kommer dårligere ut enn de høytlønte. Men ikke minst også at vi klarer å implementere det som ligger i den nye Folketrygden at folk skal kunne stå lenger i arbeid. Og da må vi parallelt jobbe med karriereutviklingen og få gjenreist respekten for alle de med 3-årig videregående utdanning, slik at de kan få de samme mulighetene til å spesialisere seg og videreutvikle seg, som i dag mange av de som har enda lenger utdanning har. Og det vil si at vi også må være med å utvikle en livsfaseorganisering av arbeidsplassene våre, for at dette ikke bare skal være en gimmik, men være en realitet at alle nå skal få kunne velge å stå så lenge arbeid som mulig. Ja, det er organiseringen av hele arbeidslivet vi egentlig snakker om. Det er ingen andre enn LO som kan ta fatt i de problemstillingene og reise de. For hvis ikke, så vil det ligge en reell fare for at tilliten til våre vurderinger for å gå for dette systemet fort kan bli svekket i et 10-15 års perspektiv. Derfor er det flott det vi fikk til med AFP i fjor. Dette med at vi skal se på hvordan konsekvensene av disse avtalene blir når vi får praktisk erfaring fra det. Og på den måten kanskje også kan korrigere kursen, hvis det er slik at store deler av vår medlemsmasse i kraft av deltidsproblematikken, mangel på fast ansettelse osv - enda mer sosial dumping osv – at vi klarer å få gjort noe med det.

Så er det også slik at vi har to andre viktige saker som ligger foran oss. Vi har uføretrygden. Vi har yrkesskadetrygden og det er veldig viktig at også Regjeringen håndterer det og at det kan bli gode valgkampsaker for oss. For da snakker vi også reelt sett om et likestilt arbeidsliv

hvor kvinner og menn har de samme mulighetene når man kommer opp i en situasjon hvor både uføretrygden eller yrkesskadetrygden slår inn.

Det som jeg tenkte jeg skulle si litt rundt også, er dette som du, Roar, snakket mye om i forhold til farene for større ledighet nå. Nå tenker jeg litt annerledes. Ser litt på hva vi gjorde for 10-15-20 år siden når vi var oppe i den samme situasjonen. Da laget vi ulike prosjekter og samarbeid mellom privat og offentlig sektor. "Næringsvennlige kommuner" var et prosjekt vi kjørte med NHO, Kommunaldepartementet, Næringsdepartementet, KS og LO. Veldig vellykket med å få i gang næringsutvikling lokalt. Veldig flott i det å ta i bruk de lokale forutsetningene for næringsutvikling, men da bruke det samarbeidet på en god og klok måte. Og jeg håper at vi kan få mer trykk på det. Nærings- og sysselsettingsplaner i kommunene, tenk hvis man hadde vært enda bedre forberedt i de eksemplene vi nå ser tidligere, hvis hjørnesteinsbedrifter og lokalsamfunnet går filleveien. Hvordan bør vi ha beredskap for det? Det er så mye snakk om samfunnsberedskap i dag, og det er bra, men tryggheten for å jobbe for folks arbeidsplasser er vel så viktig. Det bør vi også ha planer for hvis vi kommer opp i.

Den siste saken jeg skal nevne er dette med finansieringen. Staten og Regjeringen har virkelig stilt opp med sikte på å få næringslivet ut av den situasjonen, som den globale finanskrisen skapte. I kommunesektoren har vi en litt annen situasjon. I kommunesektoren sitter vi med en institusjon som heter Kommunekredit, eid av Eksportfinans. Den skulle være en reell konkurrent til Kommunalbanken og gi billige lån gjennom en delaktiv fra Staten på eierskapssiden. Der ruller det nå gjennom et sted fra 600 til 800 millioner kroner rett gjennom fra kommunenes driftsbudsjetter og inn i eierbankene til Eksportfinans. Det er en spesiell situasjon å være i når vi stadig har henvendelser fra våre tillitsvalgte om fortsatt en anstrengt kommuneøkonomi på tross av at denne regjeringen har innfridd loftene sine om nivå i løft av kommunesektoren. Det håper jeg inderlig at noen tar fatt i ganske raskt, slik at også kommunene kan ta sitt ansvar i det å skape næringsutvikling og være med å ta del i det Regjeringen har lagt til rette for både på vedlikehold og andre programmer.

Oppgjøret skal vi helt sikkert klare, for det har vi både erfaringer og alt med. Men det er utrolig viktig at det kommer ut på en positiv måte, og at vi ikke har gjort det for mye som motstandere, men at vi faktisk har gjort det som medspillere. For vi sitter med et felles ansvar i forhold til det de som er i Regjeringen nå klarte å få til på det forliket, men ikke minst også fordi dette her handler om vår troverdighet i å kunne ta vare på medlemmene våre, både som yrkesaktive, som pensjonister og ikke minst i en situasjon om kanskje 10-15 år hvor grensene for dette er ganske uthvirket. Takk!

Geir Mosti:

Takk for det, Jan. Da er det Kleiv Fiskvik, Oslo fylke og etter han er det Leif Sande, Sekretariatet.

Rep. 102 – Kleiv Fiskvik, Oslo fylke:

Ja, kamerater!

Det er jo slik, som Turid Lilleheie var inne på, at denne finanskrisa har gitt mange rare utslag i forhold til hvordan dette mellomoppgjøret skal gjennomføres. Mange toppledere har sagt at de vil avstå fra bonuser og rekordøkninger i lønninger, og det er jo bra at grådigheten tar en pause så lenge det varer. Det varer vel så lenge som krisa varer, tenker jeg. Kanskje knapt nok det. Men det er grunn til at vi skal høre på de samme topplederne, som nå i ly av sin egen plutselige falske beskjedenhet, skal bruke denne krisa til å argumentere for at vanlige lønsmottakere skal vise moderasjon og gå med på et nulloppgjør. Det er ingen som helst

fornuftig grunn til at vi skal høre på disse folka. Det vil ikke hjelpe noen ting, tvert imot så vil en svekkelse av den reelle kjøpekraften i samfunnet bare forsterke krisa. Og det vet de helt utmerket godt. Men det er altså slik at de kan jo stikke noe mer profitt i lomma hvis de får til et nulloppgjør.

Vi ser nå at det internasjonalt er tendenser til at det er fallende lønninger. Spesielt ser vi dette i Baltikum og Øst-Europa. Slik som kapitalismen nå en gang fungerer, vil det gjøre krisa enda lenger ved å skape en selvforsterkende og nedadgående spiral med fallende lønninger, som igjen skaper fallende etterspørsel. Ettersom det for tiden ikke ser ut til å være noe kjempekrav om en sosialistisk økonomisk politikk og samfunnsinnretning, så må vi nok dessverre forholde oss til de kapitalistiske lovene om etterspørsel og kjøpekraft. Tross alt er det vår oppgave som tillitsvalgte å bidra til at virkningen av krisa blir mildest mulig for vanlige arbeidsfolk. Jeg skjønner at det er for mye for langt at en kapitalist som Jens Ulltveit-Moe plutselig sier at det er bra hvis kjøpekraften øker, for da får vi avsetning på produktene våre. Det burde han si, men det gjør han ikke. Det er en gammel vane som er vond å vende. Verre er det, som Turid Lilleheie nevnte, med YS-lederen som har lansert mange forslag i forbindelse med denne krisa. Og det er jo de to – altså først 10 000 kroner i flat skattelette for alle for å øke kjøpekraften. Det er jo slik at de fleste, unntatt Fremskrittspartiet og kanskje noen i Høyre, skjønner at dette er den minst treffsikre, minst virkningsfulle og forholdsvis dyreste som vi kan foreta oss i forhold til krisa. Når det ikke gikk slik, så foreslår altså YS-lederen det motsatte – nulloppgjør. Logikken i dette eksisterer overhodet ikke, men det er jo utspill som hver trekker i forskjellige retninger. Det tror jeg vi skal merke oss fremover. Nå går YS for et nulloppgjør. Det gjør ikke vi og jeg tror at vi skal gjøre det så kjent som vi overhodet kan, fordi dette er helt høl i hue i forhold til den situasjonen vi er i nå.

Økonomen Erik Reinert minnet i en artikkel i Klassekampen den 4. februar om at under krisa i USA i 30-åra så sørget fagbevegelsen for at arbeiderne som beholdt jobbene, stort sett også beholdt lønnsnivået. Det holdt etterspørselen oppe og sørget for at lønningene som en del av nasjonalproduktet steg på bekostning av fortjenesten. Det er nettopp det Ulltveit-Moe er redd for. Vi behøver ikke å være redd for det. Tvert imot vil et høyere lønnsnivå være med på å forkorte krisa. Så nå gjelder det altså – moderasjon tjener verken alminnelige arbeidsfolk eller samfunnet. Nå må pensjonene i offentlig sektor sikres. Det betyr to ting: 30-års opptjening fortsatt og 66 % henholdsvis 70 % pensjon. Det er det som er hovedgreia i tariffoppgjøret som også Jan Davidsen nevnte. Tilleggene vi skal ha kan vi bruke til å sikre et ordentlig lavlønnsoppgjør.

Så må vi si kraftig fra til Regjeringen at de må sørge for at de arbeidsløse som nå skal inn i NAV-systemet ikke blir behandlet slik de blir i dag. Det som vi ser i NAV-systemet i dag er en politikerskapt krise. Og dessverre er det nokså tverrpolitisk. Det er politikere som har funnet opp denne omorganiseringen av trygdesystemet, NAV som det blir kalt, og det har ikke kommet som noe unisont krav fra grasrota. Men det har kommet fordi vi skulle spare penger. Nå ser vi altså resultatet. De er ikke i stand til å håndtere dette her. Det er en skam og en skandale. Regjeringen har ansvaret og det er slik at de var i ferd med i forrige uke å si opp en haug med folk i Oslo, mens arbeidsløse må vente lenger og lenger på å få det de skal ha. Det er også opp til Regjeringen nå med en gang å sørge for at det blir nok stillinger, folk og penger til å sørge for at de som nå er arbeidsløse blir behandlet på en verdig måte. Takk.

Geir Mosti:

Takk for det, Kleiv. Da er det Leif Sande, Sekretariatet. Etter han er det Hans O. Felix, Sekretariatet.

Rep. 131 – Leif Sande, Sekretariatet:

Møteleder!

Det var bra du tok oss så dypt inn i finanskrisa, Roar. Det er viktig. I Industri Energi så merker vi finanskrisa først og fremst for medlemmene våre hos plastbåtprodusentene våre. Deretter i bildelsprodusenter, i smelteverksindustrien, i møbelbransjen, innen glass og krystall med flere bransjer. I går så varslet Finansavisa om store problemer hos den norske skipprodusenten Madshus, til tross for at vi har den mest snørike vinteren på mange, mange år. Samtidig sier bedriftene Madshus så vel som Hydro, Eramet, Ekornes, Hadeland Glassverk og flere at de ikke har tenkt å gi opp Norge, de tror fortsatt på Norge og dette er en krise vi skal ut av. Da kan ikke vi heller gi opp disse viktige eksportselskapene.

Jeg vil gi Regjeringen honnør. De har håndtert krisa med største alvor og med historiske sterke krisetiltak. Til bank og finans, til bygg og anlegg, til kommune og offentlig infrastruktur. En politikk hvor stadige rentereduksjoner også er avgjørende viktig. Det er fortsatt mange som ikke har blitt truffet av disse pakkene. Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen har også rett i at Regjeringen ikke kan kjøpe opp støtfangere eller plastbåter, men de kan gi eksportbedriftene som nå er rammet av internasjonal ordrestopp et pusterom. En sjanse til ikke bare å overleve krisa, men å komme sterkt tilbake på et tidspunkt når pilene igjen begynner å peke oppover.

Vi er glade for at Regjeringen kom oss i møte med rimelige og lengre permitteringsmuligheter. Alternativet er oppsigelse og tap av arbeidskraft. Samtidig så er det i disse spesielle krisetidene viktig å gå lenger. Det er også pekt på i den uttalelsen som vi blir invitert til å vedta i dag. I dag er det slik at du må være 50 % permittert for å få rett på dagpenger. Da vil halve arbeidsstyrken være permittert hele tiden, og det er stor fare for at disse arbeidstakerne og viktig kompetanse forsvinner for godt. Styret i Sør-Norge Aluminium AS har nå bestemt å stanse produksjonen i en av to elektrolysehaller på Husnes fra 1. mars. For å få til en permittering der man involverer og berører samtlige av de ansatte er Husnes avhengig av å permittere den enkelte ned mot 20 % eller ned mot 1 dag i uka. Da må vi få permitteringsregler som gjør dette her mulig. Du, Roar, sier at kravet burde gå fra 50 % til 40 %. Jeg mener det er alt for dårlig. Vi må få permitteringsregler som er slik at om man er permittert 20 % så må man kunne få arbeidsledighetstrygd på lik linje med andre. Vi har sett eksempler på at dagens firkantede permitteringsregelverk fremtvinger lokale arbeidstidsreduksjoner og personlige lønnskutt, slik som f.eks. hos Icopal og andre virksomheter, i følge Dagsavisen nylig. Dette er en form for private og uakseptable permitteringsordninger der den enkelte ansatte og familien må bære byrdene av finanskrisa. Vi ber om at vi får en tidsbegrenset ordning der Staten er med og tar ansvar for å utbetale dagpenger til lavere og rullerende permitteringsgrader. For å unngå misbruk kan en forutsetning være at arbeidsgiver, tillitsvalgte og NAV sammen lager en avtale om gjennomføring. Mer fleksible permitteringsregler vil være en viktig investering for nasjonen Norge. Vi får beholde dyktige arbeidstakere som er den viktigste forutsetningen for at norsk industri og eksportrettet næringsliv skal komme seg ut av krisa igjen. Det er ikke sånn at verden har sluttet å kjøpe aluminium for alltid. Det er heller ikke sånn at ingen noen gang i verden vil skaffe seg nye biler. Det er ikke sånn at folk aldri vil kjøpe møbler eller pusse opp kjøkkenet. Det er slik at man opp igjen av denne dippen, og da må vi være best mulig i stand til å takle det, og fordele byrden rettferdig.

Geir Mosti:

Takk for det, Leif. Da er det Hans O. Felix, Sekretariatet.

Rep. 125 – Hans O. Felix, Sekretariatet:

Dirigent! Representantskap!

Takk, Roar, for en god innledning. Du benyttet også anledningen til å prate litt politikk. Det var jo politikk i helheten med lønnsoppgjøret som et viktig element, men også da i forhold til det valget som vi skal ha til høsten. Og det skulle bare mangle om en LO-leder ikke skulle prate politikk når det viktigste organet mellom kongressperiodene er på plass. Jeg vil berømme deg for det du sa og jeg tror at denne forsamlingen skal hjelpe til i forhold til å sette valgkampen på kartet.

Mellomoppgjøret det er jo et begrenset oppgjør, som har sine vedtak fra oppgjøret året før. Det har vært veldig mye snakk om moderasjon og nulloppgjør. Flere har kommentert en viss herremann. Jeg skal ikke gjøre det. Jeg har sagt og sier fremdeles at jeg forventer en reallønnsvekst for våre medlemmer også i dette oppgjøret. Og det er ingenting som tilsier at det som ligger i forslaget til vedtak her ikke skal kunne medføre at vi skal få den reallønnsveksten. Det er ikke dermed snakk om grådighet. Roar nevnte en viss herremann ved navn Eivind Reiten. Han sa opp jobben sin, sluttet frivillig, og enda han sluttet frivillig så fikk han 3 års etterlønn – 18 millioner kroner. Hva er det LO-medlemmene får dere? Jo, de får fra 1-3 måneders oppsigelsestid og "that's it". Og så sa han også at hadde han ikke hatt denne pakka, så hadde ikke aksjekursen til Hydro vært så høy som den var i fjor – den er kanskje så høy nå – men det var hans fortjeneste. Jeg legger merke til at den nye Hydro-lederen har ikke en sånn sluttpakke. Hvis han slutter frivillig, så går han på ordinære betingelser. Stakkars Hydro hvis man skal ta konsekvensene av det Eivind Reiten sier. Men Eivind Reiten har jo talt moderasjon også han i år han da.. Han sier at det er forståelig at bankdirektørene, som hadde 28 % lønnsvekst i fjor, må ha nullønnsvekst i år. Det er jo greit, men han om det.

Det er slik at oppgjøret i år er annerledes i forhold til hva mellomoppgjør normalt er, og det går i forhold til pensjon. Vi i privat sektor la AFP-ordningen på plass i fjor og tilpasset den Folketrygden. Jeg var talsmann i fjor i forhold til at den folketrygden som nå skal innføres fra 2011 var usosial. Og det mener jeg fremdeles, i forhold til de som ikke orker å henge med lenger etter at de har fylt 62 år. Det er dårlig uttelling å komme på folketrygd da. Men vi med tariffavtale vi reddet den situasjonen for våre medlemmer når vi fikk en folketrygd pluss avtalefestet pensjon. Vi tapte prinsippet om tosporsmodellen, men vi vant økonomien. Regjeringen måtte blø i forhold til at de fikk sin prinsipielle tilpasning til Folketrygden på plass. Jeg minner om hva Tor Halvorsen sa på Kongressen i 1985 når AFP-ordningen første gang ble fremmet. Det var at Folketrygden har ikke klart å gi oss en 2/3 pensjon av hva vi hadde i lønn. Derfor må vi sloss for å få en avtalefestet pensjon. Men målsetningen er å få 2/3 deler av lønnen i pensjon. Og med det som fagbevegelsen har gjort de siste åra med en avtalefestet pensjon, som var på plass i fjor – med en obligatorisk tjenstepensjon som vi fikk i oppgjøret for det – så er vi på vei til å gjøre noe med dette. Og når vi da også har den evalueringsmuligheten, som vi skal ha ikke senere enn i 2017-2018, ja så har vi en mulighet til å komme på det sporet som vi sier at vi skal være.

EL & IT forbundet er like opptatt av å få på plass en god avtalefestet pensjon og bevare tjenstepensjonsordningene innenfor offentlig sektor, som vi var i fjor, i forhold til privat sektor. Det er også slik at ca 8 000 av våre medlemmer går på pensjoner innenfor offentlig sektor, som har en tjenstepensjonsordning, hvor man har en tariffavtale som man har hatt i mange tiår, som medfører at man har en tjenstepensjonsordning som er en bytteordning og som sier at du skal ha 2/3 deler av sluttlønnen i pensjon. Medlemmene betaler også 2 % av lønna si hvert år for å dekke deler av disse pensjonsutgiftene. Det er også sånn at deler av våre

medlemsbedrifter har foretatt, jeg vil kalle det en tariffhopping. Tariffhoppingen er, tror jeg, veldig begrunnet i pensjon. Eksempelvis Telenor, som gikk fra Statens pensjonskasse til Telenors pensjonskasse, og med bruttoordningen. De har flyttet seg over på innskuddsbaserte pensjonsordninger etter at de gikk over i NHO-systemet. Jeg kan nevne flere eksempler på det. Derfor så må pensjonsordningene bli like gode både i privat og offentlig sektor for å unngå den type tariffhopping. Derfor skal 2/3 dels-ordningen beholdes. 30 års opptjeningsstid skal beholdes. Og Staten må bidra for at disse tingene fortsatt skal være på plass. Takk!

Geir Mosti:

Takk for det, Hans. Da er det Jan Helge Gulbrandsen, Fagforbundet. Etter han er det Roy Pedersen, Fellesforbundet.

Rep. 9 – Jan Helge Gulbrandsen, Fagforbundet:

Leder! Representantskap!

Jeg vil takke Roar for en bra innledning i dag. Jeg vil også berømme Sekretariatet for en både god og balansert tariffpolitisk uttalelse. Jeg har imidlertid et forslag til endring som jeg mener vil gjøre et godt forslag enda bedre. Det bør man jo ta imot. I punkt 5 vedrørende pensjon, så heter det i tredje avsnitt, første setning: "Det må imidlertid et langsiktig arbeid til for å etablere et bredere system som sikrer større likhet, lavere kostnader, likestilling av kvinner og lettere jobbskifte." Jeg synes intensjonen i det som står der er grei, men "lettere jobbskifte" synes jeg kan innebære veldig mye og være et veldig romslig begrep. I tillegg så mener jeg også at det som står om likestilling gjerne kan utvides til å dekke bredere enn det som står her. Forslaget vil da være at den setningen endres til følgende: "Det må imidlertid et langsiktig arbeid til for å etablere et bredere system som sikrer større likhet, lavere kostnader, likestilling og et godt fungerende arbeidsliv ved jobbskifte." For det er jo det dere egentlig mener at skal ligge der. Da håper jeg at det tas til følge. Takk for det.

Geir Mosti:

Takk for det, Jan Helge. Da er det Roy Pedersen, Fellesforbundet. Etter han er det Størk Hansen, Oppland fylke.

Rep. 33 – Roy Anders Pedersen, Fellesforbundet:

Dirigent og kamerater!

Jeg starter kort med en litt sånn pass-på-kommentar knyttet til åpningen av EUs Utstasjoneringsdirektiv. Det kan – jeg sier det kan – være en fare for at en sånn åpning også kan gi en forverring av det hardt pressede Utstasjoneringsdirektivet. Så jeg oppfordrer deg, Roar, til å følge nøye med på den utviklingen, fordi skulle det vise seg at det går mot en forverring istedenfor en forbedring som vi trenger, så faller også vår egen allmenngjøringslov i realiteten. Derfor er det mye som står på spill på det spørsmålet.

Tok egentlig ordet for å følge opp litt der Kleiv Fiskvik og delvis Hans Felix var innom når det var en drøfting av dette her med lønnskamp. Jeg mener vi kan slå fast at hovedproblemet i kongeriket er ikke at eierinntektene har gått ned. Det er selvfølgelig omvendt. Siden 1990-tallet er rikingenes inntekter blitt doblet ifølge statistikk fra Statistisk Sentralbyrå. Jeg mener det som jeg kaller Roars nye plansjer drar i samme retning. Tar jeg ikke feil, så har det samme byrået lagd en oversikt over aksjeutbytte der det viser seg at av det som er utbetalt, altså 75 milliarder NOK, som det heter nå, så tilfalt 50 milliarder de private.

Den krisa som vi er opp i skyldes ikke våre medlemmer, men først og fremst må vi kunne si, en hensynsløs spekulasjon fra finanskapitalen. Og dessverre også tillat og villet av alt for mange politikere. For eksempel – i byggebransjen så økte byggekostnadene fra 1993 til 2007 rundt en og en halv gang, mens boligprisen økte tre og en halv gang. Rundt 1990 kostet en gjennomsnittsbolig 4 års lønninger og i 2005 var tallet 5,5 års lønninger. Boligprisene har altså steget så mye at folk ikke lenger har råd til å kjøpe og samtidig som i andre ender har tusenvis av polske bygningsarbeidere satt opp disse byggene kun på lønninger rundt minstelønna. Oppi alt dette kjører NHO og alt for mange arbeidsgivere en aggressiv linje der man åpent ønsker sosial dumping, og hvor jeg synes vi klart må spørre hvorvidt NHO vil forlate klassekompromisset av 1907 og 1935. Altså om de vil ha bort landsomfattende tariffavtaler og hovedavtalen. Allerede nå ser vi i egen bransje at arbeidsgiverne bruker krisa til og sloss for lønnsnedslag og vi trenger ikke selv å bidra. Ei moderasjonslinje, som det ofte blir kalt, vil bidra til at aggressive arbeidsgiver får blod på tann og forskjellene vil øke enda mer. Det er feil krisemedisin.

Skal vi unngå å miste troverdighet i tiden som kommer, så må vi i det minste – og jeg understreker i det minste – fortsette med den tariffinja som vi har valgt på 2000-tallet. Dessuten så viser også Roars plansjer – som jeg igjen velger å kalle de – at reallønna har økt kraftig samtidig som det er skapt kraftig med mange nye arbeidsplasser. Det er ikke sånn at hvis vi holder lønningene tilbake så sikrer vi arbeidsplasser. Det er faktisk motsatt. Derfor må lønnskampen fortsette å dreie seg om kompensasjon for prisstigning, at vi skal ha vår andel av verdiskapning og en rettferdig fordeling. Selvfølgelig må vi stille politiske krav som kan sikre arbeidsplasser og mindre spekulasjon. For eksempel, og det blir veldig viktig også i denne krisesituasjonen, å få til en mer politisk styrt boligpolitikk, fremfor at alt skal bestemmes av markedet som nå hvor resultatet er to store boligkriser med kun 15 års mellomrom. Siste gang mistet vi rundt 50 000 arbeidsplasser i bygg og anlegg.

Avslutningsvis litt om sosial dumping. I Oslo Bygningsarbeiderforening, og jeg tror i hele Fellesforbundet, er vi glade for at Regjeringen legger frem et forslag om solidaransvar. Det vil si det er departementet som har fremmet det på høring og jeg regner med at de mener alvor. Det som er viktig der er at det som kan synes som litt mindre ting også blir ivarettatt. Jeg tenker på at den 4-ukers fristen som er foreslått i forhold til å kunne fremme krav, er alt for kort. Da vil mange miste det som egentlig er hensikten med et solidaransvar, nemlig å kunne reise et krav om lønns- og arbeidsvilkår overfor hovedentreprenør. Vi må heller ikke stille så sterke formkrav at det blir umulig for en polsk bygningsarbeider å stille krav om den lønna han har krav på.

Det samme gjelder i forhold til allmenngjøring. Der er det faktisk mer som står på spill enn den debatten som vi selv synes å tilsi. Vi må forhindre at NHO kan fortsette å boikotte allmenngjøringsystemet, og det må være nok for eksempelvis at LO eller forbundene kan begrunne et krav om allmenngjøring med et såkalt lovlig formål, som i utgangspunktet er å beskytte utenlandsk arbeidskraft mot sosial dumping. Vi må forhindre i Norge at det kommer noen gang en parole som sier: "Norske jobber kun for nordmenn". En sånn parole må aldri bli reist i kongeriket.

Helt til slutt. Jeg ønsker dere lykke til i pensjonskampen i offentlig sektor. Jeg tror dere kan trenge det.

Geir Mosti:

Takk for det, Roy. Da er det Størk Hansen, Oppland fylke. Vær så god.

Rep. 105 – Størk Hansen, Oppland fylke:

Dirigent! Kamerater!

Først må jeg få lov til å si at jeg er glad for at LO og Repskapet her utøver moderasjon i forhold til våre fiender i Norges Bank, for her vanker det ikke en gang en kopp kaffe, men der er det helstekte giraffer og flamberte krokodiller. Så det synes jeg er bra.

Så over til det litt mer alvorlige. Dette er til å glise av dette også da. Husker dere Per Sandberg? På slutten av høsten når krisa begynte å gjøre seg gjeldende i USA i fjor, så fikk han spørsmål om det føres den samme politikken i USA som i programmet til Fremskrittspartiet. "Åh nei", sa han, "Bush bruker for mye sosialistisk politikk. Det er grunnen til at det er krise i USA. Hadde de ført politikken vår, så hadde det vært mye, mye mindre krise". Kan du sørge for at vi får dette på opptak så vi kan bruke det rundt omkring i valgkampen som kommer, for dette er meget, meget bra. Fantastisk. Og vi har nesten ikke sett han etterpå, for da har han vært opptatt med å skrive et program hvor han skal prøve å glatte ut noen av de fiendtlige innstillingene til fagbevegelsen.

Det er også betegnende, kamerater. Det er ikke lenge siden det var haugevis av folk i dette Norges land - NHO og de fleste politiske partier – som okket og bar seg over statlig innblanding og statlig styring. Fysj, fysj, fysj. Nå står de der i kø og skriker om penger. De vil ha hele armen ned i honningkrukka og de er først i køen til å skrike om at dette går for sakte. De vil ha pakker til det ene og til det andre. Jeg er usedvanlig glad for at de har brukt tid og tenkt seg om, og ikke bare øser ut i det vide og det brede. Det er jeg glad for.

Men det er en ting jeg tenker på – i hvert fall nå. Vi kaller det hele tiden finanskrisa. Men dette er jo, kamerater, en dyp, dyp krise i selve det kapitalistiske systemet. Finanskapitalen er de som står øverst i dette systemet, suger til seg penger og bruker det på spekulasjonsøkonomi. Store fond som blir sugd ut av bedriften. Akkumulerer stadig kapital. Brukes omkring i hele verden. Hva er kravet deres? Jo, det er maksimal profitt, som skal gjøre at dette fondet blir enda større. De går til kraftige angrep på faglige rettigheter og arbeidsmiljø. Det vil si at verdiskapningsbedriften – verdiskapningen rundt omkring i verden, Norge eller ellers – vil bli lidende, fordi de får ikke den kapitalen som skal til for å fornye produksjon, fornye verdiskapningskjeden. Det er et kjempeproblem. De er aldri fornøyde. Og så har de en bedrift med 10 millioner kroner i overskudd og neste år skal de øke med minst 10 %. En milliard kroner er aldri bra nok. Neste år skal de helst ha 1,5 milliarder. Det er da vitterlig helt kul svarte umulig. Det er umulig å hele tiden forbedre resultatet og øke profitten. Det er umulig det. Så mitt ønske er at vi i LO må sette oss mer inn i hvordan dette fungerer. Vi må starte kurs om hvordan kapitalismen fungerer, for vi er nødt til å kunne mye, mye mer om økonomi enn det vi gjør. Det finnes ingen tvil.

Det er også usedvanlig rart – jeg synes det og mange av mine arbeidskamerater synes det – at banker som stadig leverer det ene kvartalsoverskuddet større enn det andre, skal ha tilgang til våre opptjente penger. Jeg synes det er merkelig, jeg. Hvor i huleste – nei, det står "h" her og det skal jeg oversette – helvete har pengene blitt av? Hvor har de blitt av? Vi trenger en langsiktig strategi for å satse på fremtidens verdiproduksjon. Og da trenger vi, kamerater, ordninger slik at arbeidsfolk får en arbeidsledighetstrygd de kan leve av. Og vi må få anledning til å skolere oss, selv om vi går på ledighetstrygd. Det betyr at det er ikke våre arbeidskamerater som blir ledige som skal bære byrden av denne krisa. Karensdagene må bort og det må minst opp på 70 % i arbeidsledighetstrygd. Jeg er helt overbevist. Jeg ser stadig at arbeidskamerater får større og større problemer med å klare seg med den

arbeidsledighetstrygden. Det er ingen mening i at det er vi som skal bære byrden av dette. Overhodet ikke. Kameratene våre må få lønn som de kan leve av.

Det er mange her som har vært inne på moderasjon her, og jeg slutter meg helt til at det vil være feil medisin å si nulloppgjør. Det vil være feil, hvis vi tenker tilbake til slutten av 80-tallet. Jeg gjør i hvert fall det med gru. På den måten de strammes til den innenlandske etterspørselen kraftig samtidig som det var en internasjonal nedgangskonjunktur. Det førte til at vi hadde 200 000 arbeidsledige i Norge. Den ene bedriften etter den andre gikk konkurs. Vi må for all del ikke komme inn igjen i den situasjonen der.

I forhold til tariffoppgjøret så synes jeg – jeg vet ikke om det er riktig – dette med likestillt skift og turnus. Jeg har vært oppe på disse talerstolene rundt omkring både på landsmøter i Fellesforbundet og LO-kongressen. Det er et usedvanlig viktig likestillingskrav. Jeg kan ikke skjønne hvorfor vi ikke skal sette inn hele vår tyngde for å få og oppnå det for våre venner. Vår kvinnelige venner, for det er stort sett dem det dreier seg om. Så har vi kampen mot ufrivillig deltid. Det ene kommunestyret etter det andre i Norge bryter loven hver eneste dag. Helt bevisst. De er lovbrytere fordi de ikke følger norsk lov og de følger ikke hovedavtalen innenfor det offentlige. Dette må vi få en slutt på. Skal det være noen mening, så må vi sørge for at vi legger press på alle kommunestyrer rundt omkring i hele Norges land for å få slutt på denne uverdige behandlingen av de som har ufrivillig deltid.

Så har jeg bare en ting å si rundt medlemsdebatten. Det er sånn at det er ikke noe imponerende så langt, så vidt jeg har fått med meg. Jeg vet ikke om folket rundt omkring i Norges land tar litt for lett på dette. Det er et usedvanlig viktig redskap for hele bevegelsen at vi får inn mange, mange forslag. Hvis vi får mange svar, så gir det oss en politisk tyngde, en legitimitet som er usedvanlig som de ikke kan kimse av. Det er en ting som hjelper. Det nytter ikke å sende brev til folk. Glem det. Du får nesten ikke svar. Du må innkalle til møter. Tillitsvalgte må innkalle til møter. Så må dere låse dora og så får ingen lov til å gå for de har skrevet under på dette. Da fikk jeg sagt det jeg skulle!

Geir Mosti:

Da er tida ute. Takk for det, Størk. Da er det Thor Sannæss, Norsk Arbeidsmandsforbund. Siste på lista er Eldar Myhre, Fellesforbundet.

Rep. 71 – Thor Sannæss, Norsk Arbeidsmandsforbund:

Dirigent! Representantskap!

Når jeg sto her på samme møte i fjor, så var jeg så lykkelig over at jeg hadde fått den store overraskelsen at det møtet ikke bare handlet om AFP. Det handlet også om de lavlønne. Resultatet var jo at vi skrot etterpå at dette var et historisk oppgjør. Lavlønnsstillegget var større enn det generelle tillegget. Historisk. Da er det et paradoks, hvis dere tar frem denne innstillingen. Hva er det som går igjen hele veien? Inntektsutvikling 2008 i punkt 3, nest siste setning, står det: "...men det er også områder innen privat tjenesteyting som har kommet dårligere ut". Hvis dere går over til punkt 6 "Krav til lønn", så står det noe om lavlønn og så står det der at det er enkelte avtaleområder i privat sektor som har kommet med lavere årslønnsvekst enn gjennomsnittet. Og hvis dere ser på "Som konklusjon" så står det: "Som konklusjon på det foranstående ser det ut til at oppfyllelsen av kravenes hovedinnretning har blitt svakest når det gjelder enkelte lavlønnsgrupper i privat sektor." Det står videre i det neste: "Det blir en hovedprioritet å sikre at de lavlønne ikke blir hengende ytterligere etter." Er ikke det et paradoks? Året etter at vi har hatt et historisk lavlønnsoppgjør, så står det så mye om at de lavlønne blir hengende etter. Jeg kommer til å komme opp her neste år også, og ta

den samme lekse, hvis vi ikke får gjort noe med det her. Jeg synes det er flaut for fagbevegelsen at de stadig vekk sliter med dette. Jeg får stadig høre at vi skal være solidariske mot både den ene og den andre, men hvis ikke det betyr solidaritet med de som har den dårligste lønna og de dårligste arbeidsvilkårene, så må dere ikke komme til meg med andre saker dere vil jeg skal være solidarisk med dere med.

Vi har fremmet noen forslag til LO-kongressen fra Norsk Arbeidsmandsforbund som går i forhold til dette med å få gjort noe. Jeg mener fremdeles, Roar, for jeg sier det til deg – det er den eneste gangen jeg får snakket til Roar når jeg står på sånne talerstoler som dette, og hver gang handler det om frontfagsmodellen. Jeg så du hadde noen fine tall hvor du påsto at frontfagsmodellen ikke var et problem. Dessverre har ikke jeg hatt anledning til å ta med meg noen sånn powerpoint-presentasjon, for da kunne jeg vist deg noen andre grafer som viser at frontfagsmodellen er med på å skape denne utviklingen hvor vi ikke får gjort noe med lavlønne. En fin graf er den som viser utviklingen av gjennomsnittslønna i Norge. Den har økt og øker mer enn gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Hvis du i tillegg ser på lavlønnsгарантиen – 85 % av en gjennomsnittlig industriarbeiderlønn – så sier det seg selv at etter hvert som industriarbeiderne går bort, så blir 85 % av den stadig mindre. Det betyr at de lavlønne kommer dårligere og dårligere ut i forhold til det som er gjennomsnittslønna i Norge. Det er det som teller. Altså hva man har å bruke på, i forhold til hva andre har å bruke på. Vi får ta en ny fight om dette her. Det har jo ligget en stund et forslag om at man skal få gjort noe med denne modellen. Vi får ta en ny ordentlig fight på LO-kongressen.

Nå har jeg bare et lite forslag til en forbedring av selve uttalelsen. Det er det som står som konklusjon på side 5 – de tre kulepunktene – og da foreslår jeg til kulepunkt 3 at man som første ord setter "bedre". Da blir det: "Bedre garantiordninger, heving av overenskomstenes lønnssetter og særskilte tillegg til lavlønne."

Og til dere som skal på LO-kongressen: Vi møtes til ny fight om det her, der. Takk!

Geir Mosti:

Takk for det, Thor. Da er det Eldar Myhre, Fellesforbundet. Han er sist på talerlista og da avslutter vi debatten når han er ferdig.

Rep. 30 – Eldar Myhre, Fellesforbundet:

Dirigent og kamerater!

Jeg hadde et møte med klubbene i oljeleverandørindustrien 14 dager før jul og tok opp behovet for skoler for regelverket for permittering og oppsigelse, siden det hadde vært lenge siden sist for en del av de. Svaret på den runden var at her var det så mye å gjøre, og det var bare å få fatt i folk, sånn at denne krisen gjaldt slettes ikke for det området. Her var det mer et problem å skaffe folk. Så hadde jeg en runde med de 2 - 3 uker etter nyttår, og i løpet av den ferien som hadde vært innenfor toppselskapene, så hadde de funnet ut at var krise og at nå gjaldt å skru tommeskruene igjen. Plutselig strømmet det på. Kontrakter ble annullert, kontrakter som skulle komme ble utsatt til det usikre og det skapte misstemning.

Nå er det jo sånn at til og med vårt viktigste redskap kanskje innen selve bransjen, Petoro, har hatt en direktør som gjennom hele 2008 har holdt foredrag om at energimengden i verden kommer til å vedvare, og at investeringsnivået ut fra sånn som markedet er på sikt, både kort- og langsiktig, vil på norsk sokkel være 100 - 130 milliarder kroner i året, som er meget høyt i forhold til det det har vært. Da skulle en tro at den strategiske mangelen på energi fortsatte etter nyttår også, siden det er strategisk, mener jeg, og at det ikke plutselig hadde dukket opp

nye energikilder som gjorde at dette ikke var sant lenger. Men allikevel kom dette. Min forklaring er sånn at oljeselskapene har sett at det går en krise gjennom verden og at verdens selskaper med USA i spissen skal ha skattelettelse. Og en kan jo ikke benytte anledningen når det først er krise til ikke å hive seg på den og kreve skattelettelse. Så en forventer at oljeselskapene kommer til å legge press på den norske regjering for å få ned skattesatsene. På samme måte som de gjorde i 1998 og 1999, og på samme måte som de gjorde i 2002 og 2003. De hylte opp om hvor ille dette var i 2002 og 2003, helt til oljeprisen passerte 50 dollar fatet. Da fikk de det plutselig uhyggelig travelt med å bygge ut, for det var så god pris at nå tapte de penger på å rope krise, nå måtte de begynne å bygge.

Nå er det sånn at ingen av disse såkalte analytikerne klarer å bestemme hva oljeprisen er fra en utbygging blir gitt klarsignal på til den oljen faktisk pumpes opp. Vi snakker om en periode på 3 til 5 år. Så kan jeg spørre i 2007 – hvor mange ville trodd og spådd at oljeprisen høsten 2008 ville være på 150 dollar fatet? Ingen. Til og med Snåsamannen kan ikke si hva oljeprisen vil bli om 3 til 5 år. Det er helt sikkert. Så hvorfor skrur de alle disse prosjektene av? For de som settes i gang vil ikke bli solgt før om 3 til 5 år. Allikevel skjer det. Så der må LO være en pådriver på å sikre at ikke de største som er i Norge benytter den internasjonale krisa for å få satt ned den internasjonale beskatningen av oljeselskaper. For det er det det handler om.

Så har jeg faktisk et endringsforslag til det som er fremlagt. Det var sånn at her om dagen så hørte jeg et debattprogram, på basis av statistikken som da var tilgjengelig, på at sjefene innenfor bankvesenet hadde fått 28 % lønnstillegg i 2008. Lederen for bankdirektørene, herr Skauge, forklarte det med at når det var krise og alt, måtte en forstå at på bakgrunn av at det hadde vært et etterslep i Norge i forhold til de internasjonale banklederlønningene. Det var jo en ny vri, når vi ser hvor godt det har gått i de internasjonale bankene, så må jo det virkelig være et godt argument. Men setningen er på side 5 i den uttalelsen vi har fått og det avsnittet "Andre grupper", linje 3 i det andre avsnittet. Sånn som det er formulert, så står det her at "ledersjiktet i finanssektoren fryser sine lønninger når de mottar krisehjelp". Jeg er sterkt imot at lederne i banksjiktet skal ha krisehjelp. Vi snakker vel om at bedriftene skal få krisehjelp, ikke at banksjefene skal få krisehjelp. Da bør vi også si det.

Geir Mosti:

Og tida er ute. Da sier jeg tak for en flott debatt og mange gode innlegg, og da gir jeg ordet til Roar Flåthen for oppsummering. Vær så god, Roar.

Roar Flåthen:

Takk for en fin debatt. Jeg skal prøve å kommentere noen av de tingene som er tatt opp. Når det gjelder Roy og sosial dumping, og hele den problematikken, så skal vi fortsatt jobbe med både å angripe sosial dumping der det oppdages og vil skal jobbe for bedre vilkår, og i det hele tatt ha sterk fokus. Jeg tror at vi kan si det sånn at jeg kjenner ikke noe annet land i Europa hvor fagbevegelsen har stått så på, både lokal og sentral fagbevegelse, for å få gjort noe med ivesen sosial dumping. Som har greid gjennom den dialogen med rødgrønne regjeringen også å få så mange tiltak inn for å gjøre noe med det og fortsatt er villig til å gjøre mer. Der har vi sånn sett kommet veldig mye lenger. Og at vi er så klare i våre holdninger at vi vil ikke ha sosial dumping i Norge. Vi vil ikke være en arena for sosial dumping. Og det skal dere ute også ha stor ære for. At vi har den holdningen og at vi gjør den jobben, og vi kommer fortsatt til å måtte gjøre en jobb her. Vi må fortsatt stå på. Så jeg tror at vi er veldig enig akkurat på det området.

Nå hadde jeg blandet korta, så nå kommenterte jeg Roy litt tidligere enn han hadde fortjent da, men det er okay det, Roy. Så da håper jeg ikke Turid og de andre blir fornærmet, for det var egentlig det arket som skulle ligge først.

Når det gjelder pensjon i offentlig sektor så er vi enige. Vi har satt i gang et arbeid. Vi har de samme forberedelsene her som vi hadde i privat sektor. Jeg tror ikke vi kan si noe annet enn at vi vet hvilken utfordring vi står overfor. Dere har en samlet fagbevegelse bak dere, og vi fra LO skal selvsagt være med å bidra så godt vi kan for at vi til syvende og sist skal få en løsning som medlemmene i offentlig sektor også kan si ja til, på samme måte som i privat sektor. Det er viktig. Det er avgjørende av vi får det til.

Når det gjelder Jan. Vi er klar over at dette med Kommunekreditt og den biten der, så vi må prøve å være pådriver både overfor myndigheter og Eksportfinans, som nå er eier i prinsippet, for den problemstillingen. Vi er helt enige når det gjelder næringsvillige kommuner og alt dette. Vi prøver å spille inn dette også i virkemidlene. Det har vi et godt tak på, tror jeg. Jeg tror også vi kommer til å se på innenfor arbeidsmarkedspolitikk at det kommer til å komme en del tiltak, som også vil være en kombinasjon mellom tiltak i offentlig sektor og privat sektor som gjør at vi følger opp det.

Når det gjelder Kleiv og fallende lønninger og alt dette. Det er nettopp det som er problemet ute at der har de andre rammevilkår å møte denne krisa med, hvis de i det hele tatt har noe å møte krisa med. Hvis man går på de nye EU-landene – Baltikum og Øst-Europa for øvrig – så er ikke det noe tvil om at der er det vanskelig. All økonomisk vekst som har vært de senere åra er borte over natta, og de har altså ikke penger å sette inn på samme måten. For en del av disse som har blitt medlem av EU, så er det en utfordring for de nye i det systemet hvordan de kan bidra inn i dette her. Men det er klart at utgangspunktet ser ikke veldig bra ut.

Kleiv hadde et område – NAV. Det har vi vært veldig klar på fra LO, og kommer fortsatt til å være, at det er ikke akseptabelt at de som blir arbeidsledig ikke får den bistanden og den hjelpa de skal ha, og får utbetalinger sånn som er forutsatt. Det at man da må henvise til "sosialen", som er ment å dekke helt andre forhold, gjør at de også blir stilt overfor helt andre krav enn det de skal bli stilt overfor når de arbeidsledige. Og det går bare ikke an. Men så må vi passe på at ikke debatten om NAV gjør sånn at det er de ansatte som blir sydebukker, for det er jo heller ikke rimelig. De gjør en jobb hver eneste dag for å prøve å få dette til. Så det er et ledelsesproblem, og det er et politisk problem som er nødt til å tas tak i. Det har vi gjort og det kommer vi fortsatt til å ha høy trykk på.

Når det gjelder permitteringsreglene, Leif, så er det et av de områdene vi ikke er helt fornøyde med. Det jobber vi med og vi prøver å få til en langt større fleksibilitet for å ivareta den problemstillingen som er ute. Så får vi se hvor langt vi greier å komme på det spørsmålet.

Når det gjelder det som Hans og flere har tatt opp, dette med pensjon og offentlig sektor, for eksempel. Tariffhopping er helt riktig, Hans. Det er jo det som har vært problemet gjennom flere år innenfor transportsektoren, buss, Telenor og andre områder. Vi har sett det i mange år at man skifter arbeidsgivertilknytning og gjennom det prøver å spare kostnader bl.a. på pensjon, forsikring og andre ting. Derfor har vi ment lenge at vi skal harmonisere tjenestepensjoner mellom offentlig og privat sektor. Derfor har vi nå fått dette offentlige utvalget. Derfor har vi sagt lenge at vi er nødt til å sette tjenestepensjon på dagsorden i privat sektor på et eller annet tidspunkt, for å få bedre kontroll og bedre styring over pensjonene også i offentlig sektor. Det er klart at det man definerer som ytelsesbaserte ordninger –

bruttoordningene i offentlig sektor har på mange måter vært det som alle har ønsket å komme på, fordi ytelsesbaserte ordninger i privat sektor tar i alle fall industrien. Da jeg jobbet på fabrikken på Kongsberg – jeg begynte i 1968 og sluttet i 1987 – hadde jeg en fripolise etter opparbeidelse på ytelsesbasert ordning, Vidar, på 8 000 kroner, og den er ikke noe særlig mer verdt i dag. Altså, på alle de årene på en ytelsesbasert ordning. Det er jo problemet i privat sektor at bedriftene betaler ikke noe særlig inn i premie, men du får årene uten at det ligger penger i bunn. Derfor er vi nødt til å se på ordninger som gjør at vi både har innflytelse og at vi får penger inn, og ikke minst så må dere ikke glemme hvem som sørget for at alle i det norske arbeidslivet har en tjenestepensjon i bunn, en garanti. Det var LO det, gjennom et tariffoppgjør, fordi da var også offentlig sektor enig i at det var viktig at vi bygde opp bedre pensjonssystemer i privat sektor, nettopp fordi at de offentlige pensjonene var utsatt. Den er fortsatt på dagsorden og det skal vi komme tilbake til.

Jeg kan ikke kommentere deg to ganger, Roy. Selv om du sa mye bra. Når det gjelder skift og turnus, Størk, så har vi nettopp avgitt en høring i Sekretariatet i samarbeid med forbundene. Vi står ved det vi har sagt lenge at vi skal bidra til å harmonisere skift og turnus, og vi har avgitt en høring som er ganske klar på det punktet. Den går lenger enn Holden-utvalget når det gjelder å få de ordningene på plass. Sånn at det også kommer på den politiske dagsorden i forbindelse med den høringen. Der er LO hel klar i sin holdning. Ufrivillig deltid har vi jobbet med lenge. Det var gjennom det fagligpolitiske at Jens Stoltenberg og jeg sendte brev til alle kommunene foran forrige kommunevalg, for nettopp å få det på dagsorden i kommunene. Noen plasser har dem faktisk gjort det på en ordentlig måte, men problemstillingen er selvsagt ikke bare enkel. Men det er vi som må holde den debatten og holde fokus også på det området fremover. Det er viktig.

Så til Eldar. Vi hadde en debatt om skatteforholdet til oljeselskapene for ei tid tilbake gjennom Konkraft, bl.a. utredninger. Vi sa nei til det. Det ble altså ikke innført. Jeg ser ingen grunn til per i dag i alle fall, med bakgrunn i denne situasjonen innenfor energisektoren, at det skulle være nødvendig nå. Jeg tror alle er enige om, som greier å se litt inn i glasskula når gjelder energisektoren og den biten, så er det de som kommer til å komme best gjennom situasjonen også. Da blir det bare snakk om når det begynner å snu igjen på etterspørselen, og da kommer prisene til å gå opp og fly i været igjen. De er fortsatt rundt 45 dollar per fat og med en dollarkurs som er mye høyere. Så det er vesentlig høyere oljepriser enn det vi hadde for noen få år siden. Da var 30 dollar per fat høye priser, ikke sant. Vi er ikke i nærheten av de prisene vi var før. Fortsatt så er det, etter min oppfatning, noe å gå på. Men det er viktig for oss at den sektoren også nå ikke setter seg helt i baksetet, for det er en av årsakene til at vi kan komme bedre ut av det. At vi kan holde en høy aktivitet i olje- og gassektoren, og underleverandørbiten, nettopp fordi det ikke er noen grunn til noe annet innenfor det området. Derfor handler alt dette nå om å bygge bro mellom den situasjonen som har vært og den lavkonjunkturen vi har, for det kommer til å snu. Det kommer til å gå oppover igjen. Der må vi sørge for at vi har et næringsliv som er der når markedene begynner å ta av igjen. Når etterspørselen begynner å komme internasjonalt. Når alle krisepakker og alt begynner å virke i Kina, USA og overalt. Da må vi sørge for at vi fortsatt har et næringsliv som er der og tar det markedet som kommer. Det er det alt dette vil handle om.

Så skal jeg kommentere forslagene. Forslaget til Eldar vil jeg foreslå at vi får fullmakt til å redigere. Vi tar poenget ditt, Eldar.

Når det gjelder forslaget til Thor Sannæss, mener jeg at det som ligger der i dag er lik det som var der i fjor, og intensjonen i hans forslag er ivarettatt. Men vi må se det i relasjon til at det er

et mellomoppgjør og ikke forbundsvisе forhandlinge. Så jeg mener at vi sier at intensjonen i det forslaget er ivarettatt og lar det stå sånn som det står, for det er parallell til det som var realiteten i hovedoppgjøret, og nå har vi reguleringsforhandlinge i forhold til det.

Så foreslår jeg når det gjelder forslagene for øvrig – når det gjelder både John og Jan Helge – at vi får fullmakt til å ta inn de forslagene i uttalelsen.

Det er mitt forslag til behandlingen av forslagene, Geir. Så vil jeg avslutte med å si at det jeg synes vi i Representantskapet også skal gi en honnør til, er det motsatte av det Siv Jensen har sagt om at vi må gå ut med faner og flagg, og protestere og demonstrere. Vi skal heller gi en honnør til alle våre lokale tillitsvalgte, som hver dag kjemper for å opprettholde arbeidsplassene i lokalsamfunnet og i bedriften sin, som gjør en kjepejobb hver eneste dag.

Geir Mosti:

Tusen, tusen takk for det. Jeg må spørre Representantskapet om vi kan gjøre dette litt enkelt. Roar sier jo at en god uttalelse kan gjøres enda litt bedre med at man redigerer inn de små forslagene som har kommet. Det er ikke noen store endringer. Kan vi få fullmakt til å innarbeide endringene, og så godkjenner vi uttalelsen under ett, eller skal jeg ta hvert punkt til avstemming? Jeg synes ikke det er nødvendig. Men da tar vi hele uttalelsen med de endringene som ligger der opp til avstemming. De som er enig i den er i ro og de som er imot viser med stemmetegn. Her stemmes. Uttalelsen er enstemmig godkjent. Tusen hjertelig takk for det. Da sier jeg takk for meg og overlater ordet til sjefen.

Avslutning

Roar Flåthen:

Da vil jeg takke for et godt Representantskap og takke Geir for vel gjennomført dirigentjobb. Og at vi nå sammen står på i den situasjonen vi har fremover. Mange av oss møtes på Kongressen. Vi vet hvilke utfordringer vi har i dette året og skal jobbe sammen på mange områder fremover. Men møtet i dag er avsluttet. Vel hjem.

Referent: Anette Olden

Ajourført: 10.03.09

Navnefortegnelse over representanter Til LOs Representantskapsmøter 2005-2009

ARBEIDERBEVEGELSENS PRESSEFORBUND (APF)

1.	Toril Alfsvåg	Ikke møtt

EL & IT FORBUNDET (EL & IT)

2.	Vidar Hennum	
3.	Tove Johansen	
4.	Jan Olav Andersen	
5.	Hjördis Henriksen	
6.	Ove Toska	
7.	Svein Davidsen	

FAGFORBUNDET

8.	Anne Grethe Skårdal	
9.	Jan Helge Gulbrandsen	
10.	Mette Nord	
11.	Kjellfrid T. Blakstad	
12.	Haldis Waage Revheim	Vararepresentant
13.	Stein Gulbrandsen	Forfall representant og vararepresentant
14.	Gerd Eva Volden	
15.	Anne Green Nilsen	
16.	Arne Sveen	
17.	Hanne Arntzen	
18.	Anne Hall	Forfall representant og vararepresentant
19.	Mari Sanden	
20.	Bjarne Robstad	
21.	Solveig Norvik	Forfall representant og vararepresentant
22.	Raymond Turøy	
23.	John Egeli	
24.	Tore Andre Jakobsen	Forfall representant og vararepresentant
25.	Tarjei Leistad	Vararepresentant

FELLESFORBUNDET (FF)

26.	Hans-Christian Gabrielsen	
27.	Steinar Karlsen	
28.	Eli Ljunggren	Forfall representant og vararepresentant
29.	Liv S. Christiansen	
30.	Eldar Myhre	
31.	Aud Stråbo	
32.	Per Johnny Voldseth	
33.	Roy Anders Pedersen	
34.	Terje Erik Fjellum	
35.	Birger Lønseth	
36.	Vidar Brynsplass	
37.	Roald Stykket	
38.	Arthur Isak Vorren	Ikke møtt
39.	Jan Kristian Hammernes	
40.	Jan Erik Arnøy	
41.	Gunn Anita Løvhaugen	
42.	Grethe Jusnes	

FELLESORGANISASJONEN (FO)

43.	Siv Karin Kjellmoen	
44.	Kjetil Ostling	
45.	Mimmi Kvisvik	
46.	Rigmor Hogstad	Vararepresentant

FORBUNDET FOR LEDELSE OG TEKNIKK (FLT)

47.	Johnny Simmenes	
48.	Jorunn Egeland	Ikke møtt
49.	Trygve Westgård	

HANDEL OG KONTOR I NORGE (HK)

50.	Peggy Hessen Følsvik	
51.	Bjørn Miettinen	
52.	Mona Christine Bjørn	
53.	Sonja Hjelvik	
54.	Knut Bekkevoold	Vararepresentant
55.	John Sanden	
56.	Viggo B. Andresen	
57.	Vivian Rødvik	

INDUSTRI ENERGI (IE)

58.	Liv Undheim	
59.	Arnfinn Miland	
60.	Ivar Kr. Kaalstad	
61.	Rune Skau	Ikke møtt
62.	Steinar Nordahl Pedersen	
63.	Arild Berntsen	Vararepresentant
64.	Knut Nesland	Ikke møtt
65.	Trine C. Holsen	

MUSIKERNES FELLESORGANISASJON (MFO)

66.	Renée Rasmussen	

NORGES OFFISERSFORBUND (NOF)

67.	Egil André Aas	

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND (NAF)

68.	Helge Haukeland	
69.	Kjell Borglund	
70.	Liv Brannan	Forfall representant og vararepresentant
71.	Thor Sannæss	
72.	Eva Jenssen	

NORSK FENGSELS- OG FRIOMSORGSFORBUND (NFF)

73.	Rita Bråten	Vararepresentant

NORSK JERNBANEFORBUND (NJF)

74.	Jane Brekkhus Sæthre	
75.	Janina Hortman	

NORSK LOKOMOTIVMANNSFORBUND (NLF)

76.	Øystein Aslaksen	

NORSK NÆRINGS- OG NYTTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND (NNN)

77.	Inger Furmyr	
78.	Morten Brostrøm	Forfall representant og vararepresentant
79.	Terje Falstad	
80.	Reidun S. Fossedal	
81.	Kjersti Langseth	Forfall representant og vararepresentant

NORSK POST- OG KOMMUNIKASJONSFORBUND (NPK)

82. Ingeborg Sætre
 83. Hans Fredrik Danielsen
 84. Paul Magnus Gamlemshaug Forfall representant og vararepresentant
 85. Gerd Øiahals

NORSK SJØMANNFORBUND (NSF)

86. Johnny Hansen
 87. Gunnhild Lie
 88. Terje Hals Ikke møtt

NORSK TJENESTEMANNSLAG (NTL)

89. Anita K. Solhaug
 90. John Leirvaag
 91. Tone Rønoldtangen
 92. Jarle Berge
 93. Pål Kjærstad
 94. Lill Fanny Sæther Ikke møtt
 95. Stein Bjørn Thorvaldsen Ikke møtt

NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND (NTF)

96. Frank Holm
 97. Terje Samuelsen
 98. Pål Aronsen

NORSKE IDRETTSUTØVERES SENTRALORGANISASJON (NISO)

99. Silje Vaadal

SKOLENES LANDSFORBUND (SL):

100. Else Hostvedt

ØSTFOLD FYLKE

101. Hilde Torgersen Forfall representant og vararepresentant

OSLO FYLKE

102. Kleiv Fiskvik

AKERSHUS FYLKE

103. Eirik Næss

HEDMARK FYLKE

104. Morten Solbakken

OPPLAND FYLKE

105. Størk Sigurd Hansen

BUSKERUD FYLKE

106. Margaret Wilthil Forfall representant og vararepresentant

VESTFOLD FYLKE

107. Lene-Britt Johannesen Vararepresentant

TELEMARK FYLKE

108. Halvor Skåttet

AUST-AGDER FYLKE

109. Svein Rannekleiv Vararepresentant

VEST-AGDER FYLKE

110. Heidi Fredriksen

ROGALAND FYLKE

111. Rolf Bersås

HORDALAND FYLKE

112. Roger Pilskog

SOGN OG FJORDANE FYLKE

113. Hans Petter Gilleshammer Vararepresentant

MØRE OG ROMSDAL FYLKE

114. Bjørn Kåre Høistad

SØR-TRØNDELAG FYLKE

115. Knut Ring Vararepresentant

NORD-TRØNDELAG FYLKE

116. Roy Nilsen Vararepresentant

NORDLAND FYLKE

117. Line Tollefsen Forfall representant og vararepresentant

TROMS FYLKE

118. Stein Slettbakk

FINNMARK FYLKE

119. Elin M. Karlsen

SEKRETARIATET

120. Roar Flåthen
121. Geir Mosti
122. Bente N. Halvorsen
123. Ellen Stensrud
124. Erna Hagensen
125. Hans O. Felix
126. Jan Davidsen
127. Gerd Kristiansen
128. Arve Bakke
129. Anders Skattkjær
130. Sture Arntzen
131. Leif Sande
132. Jan-Egil Pedersen
133. Morten Øye
134. Turid Lilleheie

VARAREPRESENTANTER TIL SEKRETARIATET

135. Tor-Arne Solbakken
136. Rita Lekang
137. Trine Lise Sundnes
138. Odd Christian Øverland
139. Randi Reese
140. Per Østvold
141. Jarle Molde
142. Kjell Atle Brunborg
143. Jacqueline Smith
144. Renée Rasmussen
145. Peter A. Moe
146. Stein Grøtting

Forfall

HK FAGBEVEGELSE

147. Odd Erik Kokkin

AOF NORGE

148. Svernn Erik Bolle Ikke møtt

REVISJONSUTVALGET

149. Brit Renngård
150. Tom Røisi
Anne-Grethe Skårdal
(Representant nr. 8 for Fagforbundet)
Steinar Karlsen
(Representant nr. 27 for FF)

SAMARBEIDSKOMITEEN LO/DNA

151. Jens Stoltenberg	Ikke møtt
152. Helga Pedersen	
153. Martin Kolberg	Forfall
154. Finn Jota	

SØRMARKA AS

155. Berith Bergersen	
-----------------------	--

GJESTER – TIDLIGERE TILLITSVALGTE I LOS LEDELSE

156. Liv Buck	Ikke møtt
157. Ole Knapp	Ikke møtt
158. Leif Haraldseth	Forfall
159. Svein-Erik Oxholm	Forfall
160. Esther Kostøl	Forfall
161. Yngve Hågensen	Forfall
162. Jan Kr. Balstad	Forfall
163. Evi Buverud Pedersen	
164. Gerd-Liv Valla	Forfall
165. Finn Erik Thoresen	Forfall

LOs DISTRIKTSKONTORER

166. Ulf Lervik	
167. Kari Hauge	
168. Olav Lund	
169. Åge V. Nordby	
170. Iver Erling Støen	
171. Kim-Louis Belaska	
172. Per-Kristian Finstad	
173. Irene B. Haukedal	Forfall
174. Magnus Straume	
175. Agnes Norgaard	
176. Elisabeth Haaversen	
177. Øystein Hansen	
178. Vigdis Ravnøy	
179. Arvid O. Langeland	Ikke møtt
180. Else-May Botten	
181. Kristian Tangen	
182. Rune Hallstrøm	
183. Øivind Silåmo	
184. Jan H. Elvheim	
185. Bjørn Johansen	

LOs ANLEGGSKONTOR I HAUGESUND

186. Kåre Karlsen	Ikke møtt
-------------------	-----------

LOs OFFSHOREKONTOR I STAVANGER:

187. Arne Larsen-Floisvig	Forfall
---------------------------	---------

LO-KONTORET I BRUSSEL

188. Knut Arne Sanden	
-----------------------	--

LO-AKTUELT

189. Svein-Yngve Madssen	
--------------------------	--

KARTELLENE

190. Odd Strand	
-----------------	--

ERNST & YOUNG

191. Kjetil Andersen	Ikke møtt
----------------------	-----------

Industri Energi (NTAF)

192. Ole Kristian Paulsen	Forfall representant og vararepresentant
---------------------------	--

LOs Administrasjon

Angell, Håkon	Jur
Berntsen, Morten	FHL
Bjørøng, Eva	Org
Chen, Wei	Samf
Dokken, Ståle	Org
Endreson, Knut	Adm/øko
Erikson, Bjørn	Arbm
Fossli, Grethe	Nær
Gjelsvik, Eystein	Samf
Hammerø, Jenny Ann	Inra
Hansen, Jens Schei	Inra
Hansen, Øyvind T.	Inra
Hansteen, Christopher	Jur
Haug, Tove	Adm/pers
Hauge, Else Britt	Nær
Houeland, Camilla	Int
Høibråten Geir	Forh
Høisveen Øystein	Peut
Johansen, Onur Safak	Org
Johnsen, Trude	Inra
Kallevig, Anthony	Nær

Klopp, Renate	Nær
Knudsen, Beate Kristin	Inra
Kolby, Bjørn	Jur
Lajord, Jan Olav	Org
Lie, Olav H.	Nær
Lund, Dagfinn	Forh
Lund, Ingunn O.	Org
Moum, Monica Nymoen	Org
Nerheim, Andre	Int
Nordby, Roar	Adm/drift
Odnes, Dag	Nær
Ofstad, Olav	Int
Opjordsmoen, Mie	Forh
Pettersen, Børre	Samf
Reegård, Stein	Samf
Rongevær, Øyvind	Samf
Sandmo, Kenneth	Nær
Sannes, Liv	Samf
Schau, Siv	Adm/øko
Skar, Tommy	Inra
Svendsen, Magne	Inra
Svensli, Marianne	Arbm
Syversen, Per	Org
Sørum, Elling	Adm/pers
Theodorsen, Karin Beate	Int
Thomsen, Wenche Irene	Arbm
Vefall, Svein	Nær
Voldnes, Fanny	Nær

